

66.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU WYDANE W POROZUMIENIU Z MINISTREM SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 3 września 1932 r.

w sprawie zmiany ustawy (statutu) Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie.

Na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. w sprawie statutów towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich oraz zmiany statutów instytucyj kredytowych zatwierdzonych w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 326) zarządza się co następuje:

§ 1. Zezwala się Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu w Warszawie na zmianę ustawy (statutu), która obecnie otrzymuje brzmienie, jak w załączniku.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Załącznik do rozp. Min. Skarbu z dn.
3 września 1932 r. (poz. 66).

USTAWA
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego
w Warszawie.

TYTUŁ I.
PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, ustanowione prawem z roku 1825, ma na celu udzielanie pożyczek na hipotekę dóbr nieruchomości ziemskich.

Dla urzeczywistnienia powyższego celu Towarzystwo ma prawo dokonywania wszelkiego rodzaju czynności prawnych, zaciągania zobowiązań i zawierania umów.

Terenem działalności Towarzystwa są województwa: warszawskie, łódzkie, kieleckie, lubelskie, białostockie, nowogródzkie, poleskie, wołyńskie i wileńskie.

Siedzibą Towarzystwa jest Warszawa.

Art. 2.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie zostaje pod nadzorem Ministra Skarbu oraz podlega nadzorowi stałemu Komisarza Rządowego, mianowanego przez Ministra Skarbu.

Art. 2a.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie odpowiada:
1. przede wszystkim w sposób określony w art. 136 ustawy niniejszej za wszelkie zobowiązania, powstałe z powodu wypuszczenia listów zastawnych,

2. następnie dopiero za zobowiązania, wynikłe z innych czynności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Art. 3.

Członkami Towarzystwa, czyli stowarzyszonymi, są wszyscy właściciele dóbr, obciążonych pożyczkami hipotecznymi Towarzystwa.

Prawa ich i obowiązki określa ustawa niniejsza.

We wszelkich sprawach z władzami Towarzystwa za miejsce prawnego zamieszkania stowarzyszonego uważane będą te jego dobra, których sprawa dotyczy.

Art. 4.

Władze i urzędnicy sądowi, notariusze i władze administracyjne i samorządowe obowiązane są w stosunkach z Władzami Towarzystwa wykonywać ściśle ustawę niniejszą i udzielać tym władzom oraz ich delegowanym zależnej od siebie pomocy.

Art. 5.

Sekretarze wydziałów hipotecznych obowiązani są udzielać odpowiednich poświadczeń względem hipotecznego wykonania decyzji władz Towarzystwa, co do wniesienia lub wykreślenia wpisów, jak również wydawać wypisy właściwych pozycji wykazu hipotecznego.

Art. 6 i Art. 7.

Uchylone.

Art. 8.

Za czynności, dokonywane na zasadzie niniejszej ustawy, notariusze pobierają wynagrodzenie według taksy dla notariuszów.

Art. 9.

We wszystkich przypadkach, w niniejszej ustawie nieprzewidzianych, Towarzystwo podlega przepisom ogólnym, w Państwie Polskiem obowiązującym.

TYTUŁ II.

WŁADZE TOWARZYSTWA.

Art. 10.

Władzami Towarzystwa są:

- a) Dyrekcja Główna,
- b) Komitet Towarzystwa,
- c) Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

Art. 10^a.

Towarzystwo ma prawo zakładania na terytorjum swej działalności oddziałów, przedstawicielstw i agentur.

Rozdział I.

Zebrania okręgowe.

Art. 11.

Całe terytorjum, na którym działa Towarzystwo, dzieli się na okręgi wyborcze. Zakres terytorjalny okręgów wyborczych oznacza Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

Art. 12.

W zebraniach okręgowych mają prawo uczestniczenia wszyscy stowarzyszeni z danego okręgu, pełnoletni, do działań prawnych zdolni, którzy posiadają co najmniej 50 hektarów gruntu, obciążonego pożyczką Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Przez wyraz stowarzyszeni w ustawie niniejszej rozumie się stowarzyszonych i stowarzyszone.

Niepodzielni hipoteczni współwłaściciele lub właściciele kilku nieruchomości obciążonych jedną pożyczką mogą uczestniczyć w zebraniu okręgowym jedynie przez wybranego z pośród siebie przedstawiciela, opatrzonego w pełnomocnictwo zaświadczone.

Stowarzyszeni, którzy podzielili swoje dobra na części, bez hipotecznej segregacji pożyczki, nie mają prawa uczestniczenia w zebraniu.

Za stowarzyszone zameżne lub stowarzyszonych żonaty mają prawo brać udział ich współmałżonkowie na mocy pełnomocnictw stowarzyszonych współmałżonków.

Za osobę prawną może brać udział w zebraniach jeden z jej zastępców prawnych, należycie umocowany.

Art. 13.

Sposób układania i podawania do wiadomości list stowarzyszonych, mających prawo uczestniczenia w zebraniach okręgowych i osób, mających bierne prawo wybieralności na urzędy w Towarzystwie, sposób zwoływania i prowadzenia zebrań okręgowych określi instrukcja, zatwierdzona przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

Art. 14.

Zebrania okręgowe zwołuje corocznie Dyrekcja Główna w terminach, oznaczonych przez Ogólne Zebranie Władz, do wskazanych przez nie miast, położonych w granicach okręgu wyborczego.

Art. 15.

Zebrania nie powinny trwać dłużej nad dni trzy; dni niedzielne i świąteczne nie liczą się.

Art. 16.

Uchylony.

Art. 17.

Stowarzyszeni, uczestniczący w zebraniu okręgowym, wybierają przez głosowanie tajne, zwykłą większością głosów, Radców okręgowych i oddzielnie ich zastępców, oraz przewodniczącego przyszłego zebrania okręgowego i jego zastępcę.

Ilość Radców wybieranych z każdego okręgu i ich zastępców ustanawia Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa odpowiednio do łącznej sumy zahipotekowanych pożyczek.

Radcowie okręgowi wybierani są na lat cztery.

Po upływie jednak dwóch lat od pierwszych wyborów wychodzi z urzędowania przez losowanie połowa Radców okręgowych, wybranych w każdym okręgu. Pozostali wychodzą po odbyciu czteroletniego okresu urzędowania.

Zastępcy wybierani są na lat dwa.

Ustępujący mogą być wybrani ponownie.

Zastępcy Radców okręgowych wstępują na miejsce Radców okręgowych w razie ich śmierci lub ustąpienia z urzędowania.

Zastępców Radców okręgowych powołuje do pełnienia obowiązków Radców okręgowych Prezes Komitetu Towarzystwa kolejną ilości głosów otrzymanych przy wyborach.

Art. 18.

Stowarzyszony, zamieszczony na liście wyborców (art. 12 i 13), ma na zebraniu okręgowym prawo do jednego tylko głosu, chociażby był właścicielem kilkorga dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa i uregulowanych w oddzielnych księgach hipotecznych.

Pełnomocnictwo do głosowania nie jest dopuszczalne, z wyjątkiem przypadków, wyszczególnionych w art. 12.

Art. 19.

Wybory odbywają się przez głosowanie tajne, prostą większością głosów na każdy urząd oddzielnie. Pomiędzy otrzymującymi równą ilość głosów losowanie wybór rozstrzyga.

Art. 20.

Na urzędy w Towarzystwie mogą być wybierani stowarzyszeni, mający prawo uczestniczenia w zebraniach okręgowych, jeżeli są obywatelami Państwa Polskiego i korzystają z pełni praw obywatelskich.

Osoby prawne i ich zastępcy nie korzystają z prawa wybieralności.

Art. 21.

Na dwa urzędy w Towarzystwie ten sam stowarzyszony wybrany być nie może.

Art. 22.

Prezes zebrania okręgowego i jego zastępca powinni być wybrani z pośród stowarzyszonych właściwego okręgu. Radcy okręgowi jak niemniej ich zastępcy mogą być wybrani i z pomiędzy stowarzyszonych innego okręgu, jeżeli będą przedstawieni na te urzędy przynajmniej przez dwóch stowarzyszonych, uczestniczących w zebraniu, i jeżeli zgodzą się piśmiennie na przyjęcie wyboru.

Art. 23.

Stowarzyszony, wybrany na urząd w Towarzystwie, ma prawo zrzeczenia się wyboru:

- jeżeli sprawuje dwie opieki nad nieletnimi lub bezwłasnowolnymi,
- jeżeli już dwukrotnie zajmował urząd w Towarzystwie,
- jeżeli ma więcej niż lat 60, lub jest ciągle chory,
- jeżeli zostaje w służbie rządowej.

Art. 24.

Wybory, dokonane na zebraniach okręgowych, zatwierdza Dyrekcja Główna. Ma ona również prawo rozstrzygania o ważności całej czynności wyborczej. Od decyzji Dyrekcji Głównej, unieważniającej wybór lub całe wybory, służy interesowanym prawo odwołania się do Komitetu Towarzystwa w przeciągu dni 30 od daty zapadnięcia decyzji. Orzeczenie Komitetu jest ostateczne. W razie uznania wyboru za nieważny, zwołane zostanie powtórne zebranie okręgowe celem dokonania nowego wyboru lub wyborów.

Art. 25.

Wybrani rozpoczynają urzędowanie po upływie dwóch miesięcy od daty ostatnich wyborów.

Art. 26.

Na każdym zebraniu okręgowym złożone zostaje przez Władze Towarzystwa sprawozdanie z czynności Towarzystwa za ostatni okres ubiegły.

Art. 27.

Stowarzyszeni mają prawo czynienia na piśmie wniosków, odnoszących się do spraw Towarzystwa i stosunków jego ze stowarzyszonymi.

Na wnioski, podpisane przez 15 co najmniej stowarzyszonych, Dyrekcja Główna, po porozumieniu się z Komitetem Towarzystwa, obowiązana jest udzielić odpowiedzi jednemu z podpisanych na wniosku stowarzyszonych, wskazanemu w tym celu we wniosku, — w przeciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku w Dyrekcji Głównej; na wnioski zaś, podpisane przynajmniej przez 10 stowarzyszonych, złożone co najmniej na miesiąc przed zebraniem okręgowym, — udzielić odpowiedzi na tem zebraniu.

Rozdział II.

Wybory do Władz Towarzystwa.

Art. 27^a.

Po zatwierdzeniu wyborów, dokonanych w zebraniach okręgowych, Prezes Komitetu, po porozumieniu się z Przewodniczącym w Dyrekcji Głównej zwołuje Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, ce-

lem dokonania wyborów na miejsca wakujące w Komitecie Towarzystwa.

Zebranie to po dokonaniu wyborów może się zająć rozpoznawaniem innych spraw, należących do jego kompetencji.

Art. 27².

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa wybiera ze swego grona członków Komitetu Towarzystwa, a mianowicie:

- a) Prezesa,
- b) Wiceprezesa,
- c) dziewięciu Radców, —

wszystkich na lat cztery, przyczem Radca okręgowy, którego mandat kończy się za dwa lata, może być wybrany na jeden z wyżej wymienionych urzędów na cztery lata, z tem jednak zastrzeżeniem, że po upływie dwulecia dalsze jego urzędowanie uzależnione będzie od ponownego wybrania go na Radcę okręgowego.

Nadto Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa wybiera ze swego grona na dwa lata trzech zastępców Radców Komitetu Towarzystwa.

Co dwa lata ustępują kolejno: 1) Wiceprezes i pięciu Radców Komitetu, 2) Prezes i czterech pozostałych Radców Komitetu. Kolejność ustąpienia Radców po upływie pierwszych lat dwóch będzie ustalona losem.

Ustępujący mogą być wybrani ponownie.

Art. 28 — 43.

Uchylone.

Rozdział III.

Dyrekcja Główna.

Art. 44.

Dyrekcja Główna, urzędująca w Warszawie:

- 1) jest naczelnie zarządzającą i wykonawczą władzą Towarzystwa;
- 2) kieruje wszelkimi jego sprawami;
- 3) rozporządza funduszami i majątkiem Towarzystwa w granicach budżetu z możliwością przekroczenia go w zakresie, oznaczonym przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa;

4) powołuje Radców okręgowych do spełniania czynności, wynikających z działalności Towarzystwa;

5) mianuje i zwalnia urzędników Dyrekcji Główny oraz oddziałów, przedstawicielstw i agencji Towarzystwa;

6) wydaje wszelkie rozporządzenia oddziałom, przedstawicielstwom i agencjom Towarzystwa;

7) sporządza i ogłasza bilanse i sprawozdania roczne z działalności Towarzystwa;

8) sporządza i komunikuje Prezesowi Komitetu Towarzystwa dla przedstawienia Ogólnemu Zebraniu Władz Towarzystwa projekty corocznych budżetów i etatów Władz i pracowników Towarzystwa;

9) udziela pełnomocnictw i upoważnień we wszelkich sprawach Towarzystwa i do spełniania czynności notarialnych i hipotecznych;

10) układa instrukcje, dotyczące urządzenia służby wewnętrznej i sposobu prowadzenia czynności

w Dyrekcji Główny, w oddziałach, przedstawicielstwach i agencjach, oraz wzory aktów, zeznawanych w sprawach Towarzystwa, i schematy protokółów, wezwań, ogłoszeń, warunków licytacyjnych i t. p.;

11) układa instrukcje, dotyczące ogólnych spraw Towarzystwa, dla przedstawienia do zatwierdzenia Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa;

12) mianuje delegatów taksowych;

13) w sprawach Towarzystwa porozumiewa się i koresponduje bezpośrednio ze wszystkimi władzami i urzędami, a z Ministerstwem Skarbu, po porozumieniu się z Prezesem Komitetu;

14) ma prawo wnosić na Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa do rozstrzygnięcia wszelkie kwestje, powstałe przy stosowaniu Ustawy Towarzystwa, przepisów taksy dóbr, oraz instrukcji i regulaminów.

Art. 45.

Dyrekcja Główna składa się z trzech do pięciu Dyrektorów, wybieranych przez Komitet Towarzystwa. Ponadto Komitet wybiera dwóch zastępców Dyrektorów.

Większość członków Dyrekcji, w tej liczbie Przewodniczący, jak również zastępcy wybierani będą na okres dwuletni z grona stowarzyszonych, posiadających czynne i bierne prawo wyborcze na zebraniach okręgowych.

Warunki umów z pozostałymi członkami Dyrekcji oznacza Komitet.

Przewodniczącego Dyrekcji Główny wybiera Komitet z pośród Dyrektorów, wybranych z grona stowarzyszonych, posiadających czynne i bierne prawo wyborcze na Zebraniach Okręgowych.

Przewodniczący Dyrekcji Główny:

1. rozdziela czynności pomiędzy Dyrektorów,
2. mianuje i zwalnia służbę niższą w Dyrekcji Główny,
3. ma prawo udzielania napomnień urzędnikom Dyrekcji Główny.

Art. 46 i 47.

Uchylone.

Art. 48.

Dla prawomocności uchwał Dyrekcji Główny wymagana jest obecność trzech jej członków.

Art. 49.

Uchwały zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów głos Przewodniczącego przeważa.

Art. 50.

Uchylony.

Art. 51.

Przewodniczący Dyrekcji Główny wyznacza z pośród Dyrektorów swego zastępcę na przypadek, gdyby nie mógł pełnić swych obowiązków z powodu nieobecności, choroby lub innych okoliczności. W tym przypadku Przewodniczący lub jego zastępca powoła jednego z zastępców Dyrektorów do uzupełnienia kompletu Dyrekcji Główny.

Niezależnie od tego Przewodniczący Dyrekcji Główny może powołać jednego lub w razie wzmo-

zonych zajęć nawet obu zastępców Dyrektorów dla wzmocnienia kompletu Dyrekcji Głównej.

Art. 52.

Radca Prawny Dyrekcji Głównej i naczelnik jej wydziału prezydjalnego zasiadają na posiedzeniach z głosem doradczym. Radca Prawny powinien mieć kwalifikację naukową, wymaganą od sędziów sądu okręgowego lub adwokatów. Służy mu prawo zapisywania w protokole posiedzeń swojej opinii, jeżeli nie zgadza się z zapadłą decyzją.

Art. 53.

Każdą pożyczkę zhipotekowaną na dobrach, służącą na pokrycie listów zastawnych, Dyrekcja Główna powinna zapisać do rejestru pożyczek hipotecznych, z oznaczeniem ich wysokości.

W styczniu i lipcu każdego roku kalendarzowego powinna Dyrekcja Główna sporządzić wyciąg z rejestru pożyczek zhipotekowanych na dobrach, obejmujący ogólną sumę tych pożyczek z uwzględnieniem zmian, które zaszły w ciągu minionego półroczia; wyciąg ten, poświadczony przez Komisarza Rządowego, należy złożyć Ministrowi Skarbu.

Art. 54.

Corocznie Dyrekcja Główna zamyka rachunki Towarzystwa i dokonywa rewizji rachunkowości i kas Towarzystwa w obecności Radców delegowanych przez Komitet Towarzystwa oraz w obecności Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych.

Niezależnie od rewizyj rocznych Przewodniczący Dyrekcji Głównej odbywa lub zarządza rewizję w każdym czasie, skoro on sam lub dwaj Dyrektorzy uznają tego potrzebę.

Art. 55.

Po upływie każdego roku Dyrekcja Główna ogłasza w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu bilans roczny.

Niezależnie od tego w miesiącu lutym każdego roku Dyrekcja Główna ogłasza w Dzienniku Urzędowym „Monitorze Polskim”:

1) ogólną sumę nominalnej wartości listów zastawnych, jakie się znajdowały w obiegu z końcem roku;

2) ogólną sumę nieumorzonych pożyczek hipotecznych z końcem roku ubiegłego oraz sumę, znajdującą się w tym samym czasie w funduszu umorzenia listów zastawnych.

Art. 56.

Dyrekcja Główna obowiązana jest składać Komitetowi Towarzystwa w terminach i podług wzorów, przez niego ustanowionych, sprawozdania o ruchu funduszy Towarzystwa, jak niemniej dostarczać wszelkich żądanych przez Komitet wiadomości i objaśnień.

Art. 57.

Dyrekcja Główna obowiązana jest przedstawiać corocznie Komitetowi Towarzystwa projekt budżetu i etatu płac członków władz Towarzystwa i pracowników oraz projekt innych wydatków na rok następny.

Decyzja o wydatkach, nieprzewidzianych w budżecie, może być powzięta przez Dyrekcję Główną na posiedzeniu, na które powinien być zaproszony Prezes Komitetu.

Art. 58.

Uchylony.

Art. 59.

W interesach Towarzystwa Dyrekcja Główna udziela upoważnienia: do zeznawania w księgach hipotecznych wszelkiego rodzaju aktów i wniosków, do projektowania treści do wykazów hipotecznych oraz do zezwalania na wykreślenie z tychże wykazów wszelkich wpisów, wniesionych na rzecz Towarzystwa z powodu pożyczek.

Upoważnienia do obrony i dochodzenia praw Towarzystwa we władzach sądowych wydaje również Dyrekcja Główna.

Art. 60.

We wszystkich przedmiotach, w zakres czynności Towarzystwa wchodzących, Dyrekcja Główna może przedstawiać Ogólnemu Zebraniu Władz Towarzystwa swoje projekty i wnioski.

Art. 61.

Instrukcje, dotyczące urządzenia służby wewnętrznej i sposobu prowadzenia czynności w Dyrekcji Głównej i w oddziałach, przedstawicielstwach lub agenturach, tudzież wzory aktów, zeznawanych przez delegowanych Towarzystwa przed wydziałami hipotecznymi, pisarzami tychże wydziałów i notariuszami, schematy protokołów, wezwań, ogłoszeń, warunków licytacyjnych i t. p. Dyrekcja Główna zatwierdza i komunikuje Komitetowi Towarzystwa do wiadomości.

Instrukcje, dotyczące ogólnych spraw Towarzystwa, Dyrekcja Główna przedstawia do zatwierdzenia Ogólnemu Zebraniu Władz Towarzystwa.

Art. 62.

Od decyzji lub czynności Dyrekcji Głównej interesowani mogą odwoływać się do Komitetu w przeciągu miesiąca od dnia zakomunikowania im decyzji Dyrekcji Głównej. Odwołania powinny być składane do Dyrekcji Głównej, która jest obowiązana przesłać je do Komitetu Towarzystwa do rozstrzygnięcia w przeciągu tygodnia ze swoją opinią.

Decyzja Komitetu Towarzystwa w sprawach pożyczkowych jest ostateczna.

W innych sprawach od decyzji Komitetu Towarzystwa, zmieniającej decyzję Dyrekcji Głównej, może ona odwołać się do Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa.

Art. 63.

W sprawach Towarzystwa Dyrekcja Główna koresponduje bezpośrednio ze wszystkimi władzami sądowymi, administracyjnymi i samorządowymi.

Art. 64.

Za miejsce zamieszkania prawnego Towarzystwa uważane będzie biuro Dyrekcji Głównej Towarzystwa w Warszawie.

Rozdział IV.

Komitet Towarzystwa.

Art. 65.

Komitet Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego ma nadzór nad działalnością Władz Towarzystwa, nad jego majątkiem i nad odpowiednim użyciem funduszy, pod zawiadywaniem tych władz zostających.

Nadto do kompetencji Komitetu należą:

1) wybór Wydziału Wykonawczego Komitetu;
2) oznaczenie liczby członków Dyrekcji Głównej, wybór ich i ich zastępców, oraz oznaczenie wynagrodzenia członków Dyrekcji Głównej;

3) zatwierdzanie przepisów o wynagrodzeniu stowarzyszonych za czynności dokonywane w sprawach Towarzystwa;

4) ustanawianie przedstawicielstw lub agentur Towarzystwa, z jednoczesnym określeniem ich składu i zakresu działalności;

5) wydawanie przepisów co do przyjmowania listów zastawnych do przechowania; przepisy te powinny zawierać postanowienia o obowiązku Towarzystwa prowadzenia księgi depozytów z wyszczególnieniem w niej imion i nazwisk deponentów, ich adresów, wartości nominalnej zdeponowanych listów zastawnych, ich seryj i numerów; te same dane należy wyszczególniać w świadectwach depozytowych;

6) rozstrzyganie wątpliwości, wyniknąć mogących przy stosowaniu Ustawy Towarzystwa i przepisów taksy dóbr;

7) ustanawianie rodzajów seryj wydawanych przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie listów zastawnych oraz czasu trwania serji, stopy procentu i umorzenia, przywiązanych do listów zastawnych danej serji, terminów płatności rat oraz terminów wypłat za kupony i wylosowane listy zastawne, wreszcie orzekanie w każdym czasie o zamknięciu serji;

8) ustanawianie nominalnej wartości listów zastawnych;

9) orzekanie o sposobie umorzenia listów zastawnych przez losowanie lub wykup z możliwością powiększenia ilości umarżanych listów zastawnych ponad normę, odpowiadającą sumie dokonanych wpłat na umorzenie;

10) przy wypuszczaniu nowych seryj czasowe odraczanie umorzenia pożyczek przy poborze pełnych rat, na utworzenie specjalnego funduszu gwarancyjnego, ulegającego zwrotowi stowarzyszonym w razie spłaty pożyczki;

11) ustalanie zasad finansowania listów zastawnych Towarzystwa;

12) rozstrzyganie odwołań (art. 62) i innych spraw, przedstawionych Komitetowi do rozpoznania przez Dyrekcję Główną, i wykonywanie czynności, przekazywanych Komitetowi przez Ogólne Zebrańie Władz Towarzystwa.

Art. 66.

Komitet Towarzystwa składa się z Prezesa i Wiceprezesa Komitetu, którzy są jednocześnie Prezesem i Wiceprezesem Towarzystwa, oraz z dziewięciu Radców (art. 27³).

Art. 66¹.

Prezes Komitetu poza innymi czynnościami, wymienionymi w niniejszej ustawie:

1) reprezentuje Towarzystwo nazewnątrz;

2) załatwia sprawy bieżące Komitetu, nienależące do kompetencji kompletu Komitetu lub do Wydziału Wykonawczego Komitetu;

3) zwołuje komplety Komitetu i Wydziału Wykonawczego Komitetu;

4) powołuje do zajęć zastępców Radców Komitetu;

5) przewodniczy na posiedzeniach Komitetu i Wydziału Wykonawczego Komitetu;

6) ma prawo uczestniczenia w posiedzeniach Dyrekcji Głównej Towarzystwa i zgłaszania przeciwko decyzjom jej, naruszającym przepisy obowiązujące lub dotyczącym spraw natury finansowej swego sprzeciwu, który wstrzymuje wykonanie odnośnej decyzji, a sprawa przechodzi wówczas w sprawach, związanych z udzielaniem przez Towarzystwo pożyczek, pod rozpatrzenie Wydziału Wykonawczego Komitetu Towarzystwa, a w innych kwestiach ogólnych natury finansowej, lub dotyczących pogwałcenia lub wadliwego stosowania obowiązujących Towarzystwo przepisów, — pod rozpatrzenie kompletu Komitetu.

Art. 67.

Komitet Towarzystwa wyłania ze swego grona Wydział Wykonawczy, który składa się z Prezesa Komitetu lub jego zastępcy i dwóch Radców Komitetu.

Art. 68.

Do kompetencji Wydziału Wykonawczego Komitetu należy:

1) rozstrzyganie odwołań w sprawach, związanych z pożyczkami Towarzystwa, od decyzji Dyrekcji Głównej;

2) rozpoznawanie spraw i kwestyj, przeniesionych wskutek sprzeciwu Prezesa Komitetu przeciwko decyzjom Dyrekcji Głównej;

3) rozstrzyganie spraw niecierpiących zwłoki, a należących do kompetencji Komitetu.

Art. 69.

Dla prawomocności uchwał Komitetu wymagana jest obecność co najmniej sześciu członków Komitetu, a w tej liczbie Prezesa Komitetu lub jego zastępcy.

Art. 70.

Prezes Komitetu urzęduje stale.

W razie gdyby nie mógł on pełnić swych obowiązków z powodu nieobecności, choroby lub innych okoliczności, zastępować go będzie Wiceprezes, a gdyby i ten nie mógł pełnić tych obowiązków, — jeden z Radców Komitetu, wybrany w tym celu przez pozostałych Radców.

Art. 71.

Uchwały Komitetu Towarzystwa zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 72, 73, 74 i 75.

Uchylone.

Art. 76.

Prezes Komitetu odbywa lub zarządza w każdym czasie rewizję kas i ksiąg rachunkowych Towarzystwa, skoro on sam lub dwaj Radcowie Komitetu uznają tego potrzebę.

Art. 77.

Uchylony.

Rozdział V.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

Art. 78.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa pod przewodnictwem Prezesa Komitetu Towarzystwa lub jego zastępcy składa się z Wiceprezesa i Radców Komitetu, z Przewodniczącego i Dyrektorów Dyrekcji Głównej oraz z Radców okręgowych.

Art. 79.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa zbiera się dwa razy do roku.

Nadto Ogólne Zebranie może być zwołane przez Prezesa Komitetu, oraz powinno być przez niego zwołane na żądanie Dyrekcji Głównej, co najmniej pięciu Radców Komitetu, lub wreszcie jednej piątej części członków Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, w ciągu miesiąca od daty złożenia odpowiedniego żądania.

Termin zebrania wyznacza Prezes Komitetu po porozumieniu się z Przewodniczącym Dyrekcji Głównej.

Art. 80.

Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania potrzebna jest obecność Prezesa Komitetu i Przewodniczącego Dyrekcji Głównej lub ich zastępców, oraz przynajmniej połowy Radców Komitetu, Dyrektorów i Radców okręgowych łącznie.

W razie nieobecności Prezesa i Wiceprezesa Komitetu zebranie zagają najstarszy wiekiem Radca Komitetu, poczem Ogólne Zebranie wybiera Przewodniczącego z grona Radców Komitetu.

Dyrektor, wybrany z poza grona Radców okręgowych, nie bierze udziału w głosowaniu na Ogólnym Zebraniu.

Art. 81.

Do kompetencji Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa należą:

- a) wybór Prezesa i Wiceprezesa Komitetu Towarzystwa oraz Radców Komitetu Towarzystwa i zastępców Radców;
- b) oznaczanie stopy opłat na koszty administracji oraz wysokości procentu od zaległości w opłacie rat, dyskonta przy przedterminowym zwrocie specjalnego funduszu gwarancyjnego;
- c) uchwalanie projektów, dotyczących zmian w Ustawie Towarzystwa, oraz projektów, odnoszących się do rozszerzenia działalności lub likwidacji Towarzystwa;
- d) uchwalanie przepisów o taksie dóbr;
- e) zatwierdzanie ostatecznej instrukcji, wyda-

nych w rozwinięciu ustawy i przepisów taksy;

- f) określanie zakresu terytorjalnego okręgów wyborczych i ustanawianie ilości Radców, wybieranych z każdego okręgu;
- g) ustanawianie oddziałów Towarzystwa z jednoczesnym określeniem ich składu i zakresu działalności;
- h) rozpoznawanie i zatwierdzanie corocznych etatów i budżetów Towarzystwa, bilansów i sprawozdań rocznych;
- i) orzekanie o nabywaniu nieruchomości na rzecz Towarzystwa oraz o sprzedaży lub obciążeniu nieruchomości, należących do Towarzystwa, wreszcie o zaciąganiu pożyczek;
- j) ostateczne rozstrzyganie wszystkich spraw, przekraczających kompetencje Dyrekcji Głównej i Komitetu Towarzystwa, oraz przedstawionych przez jedną z tych władz do rozstrzygnięcia.

Nadto Ogólne Zebranie może przekazywać Komitetowi lub Dyrekcji Głównej należące do kompetencji Ogólnego Zebrania poszczególne sprawy.

Art. 81¹.

Wnioski, podpisane co najmniej przez 10 uczestników Ogólnego Zebrania, powinny być rozpatrywane na tem Zebraniu.

Art. 82.

Uchwały Ogólnego Zebrania zapadają zwykłą większością głosów osób obecnych na Zebraniu. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. W przedmiotach, wymienionych pod punktami c i d art. 81, do ważności uchwały potrzebna jest większość dwóch trzecich głosów—osób obecnych na zebraniu.

Uchwały, dotyczące przedmiotów, wymienionych w punktach c i d art. 81, powinny być przedstawione Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia.

Rozdział VI.

O urzędowaniu w Towarzystwie.

Art. 83.

Wszyscy urzędujący w Towarzystwie z wyborów lub nominacji pobierają pensję z funduszków Towarzystwa według etatów, corocznie przez Dyrekcję Główną układanych, i po rozpoznaniu ich w Komitecie Towarzystwa, przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa zatwierdzanych.

Art. 84.

Uchylony.

Art. 85.

Urzedników władz Towarzystwa mianują: Dyrekcja Główna—urzedników tejże Dyrekcji oraz Oddziałów, przedstawicielstw i agentur Towarzystwa, Komitet — urzedników Komitetu.

Przyjmowanie czasowych pracowników i służby niższej w Dyrekcji Głównej zależy od Przewodniczącego tej Dyrekcji, a w Komitecie od Prezesa Komitetu.

Art. 86.

Uchylony.

Art. 87.

W Dyrekcji Głównej Przewodniczący Dyrekcji a w Komitecie Towarzystwa Prezes Komitetu kierują czynnościami i przestrzegają, aby wszyscy urzędujący spełniali włożone na nich obowiązki.

Art. 88.

Stowarzyszonym nie wolno wymawiać się od spełniania poruczonych im przez Władze Towarzystwa czynności, dotyczących interesów Towarzystwa. Za czynności te stowarzyszeni pobierają wynagrodzenie podług przepisów, ułożonych przez Dyrekcję Główną, a zatwierdzonych przez Komitet Towarzystwa.

TYTUŁ III.

POŻYCZKI.

Rozdział I.

Przyznawanie i wysokość pożyczek hipotecznych.

Art. 89.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie udziela pożyczek długoterminowych w listach zastawnych według nominalnej ich wartości.

Pożyczki te udzielane są na czas ściśle oznaczony, w ciągu którego umarzają się stałymi półrocznemi, wnoszonymi przez dłużników opłatami, odpowiadającymi stopie procentu i umorzenia listów zastawnych.

Pożyczki te udzielane są na dobra, mające urzędzoną hipotekę.

Art. 90.

Nie mogą być udzielane pożyczki na nieruchomości miejskie, nie będące przedmiotem gospodarstwa rolnego lub leśnego, na zakłady przemysłowe, kopalnie i kamieniołomy.

Art. 91.

Do dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa, nie stosują się w razie sprzedaży przez Towarzystwo żadne ograniczenia, dotyczące nabywców własności nieruchomości ziemskiej, z wyłączeniem ograniczeń, stosowanych względem cudzoziemców.

Art. 92.

Na dobra, wspólną własnością będące, pożyczka wtedy tylko udzieloną być może, jeśli dobra te w całym swym składzie i przez wszystkich współwłaścicieli odpowiedzialności za pożyczkę poddane zostaną.

Art. 93.

Dobra, mające jedną księgę hipoteczną, lecz złożone z kilku gospodarstw, należących do różnych właścicieli, nie mogą korzystać z pożyczki, chociażby tytuł własności tylko na jednego z nich był uregulowany.

W wyjątkowych tylko przypadkach, za decyzją Komitetu na przedstawienie Dyrekcji Głównej, może być udzielona pożyczka na kilka gospodarstw, należących do różnych właścicieli a uregulowanych w jednej księdze hipotecznej, pod warunkiem, że pożyczka ta będzie zabezpieczona niepodzielnie na całości nieruchomości, uregulowanej w tej księdze.

Jeżeli za pożyczkę taką ustanowiona jest odpowiedzialność osobista właścicieli nieruchomości

obciążonej, pożyczka ta może być udzielona pod warunkiem, że właściciele ci odpowiadać będą za tę pożyczkę solidarnie i niepodzielnie.

Art. 94.

Uchylony.

Art. 95.

W razie sporu co do granic dóbr, na które pożyczka jest żądana, przyznanie jej może nastąpić jedynie za decyzją Komitetu Towarzystwa.

Art. 96.

Towarzystwo może odmówić pożyczki na dobra, składające się z drobnych części, poprzedzielanych obcemi własnościami, jak niemniej na dobra, nie mające budowli gospodarczych.

Dobra, nie posiadające warunków przynoszenia dochodu trwałego, na produkcji tychże dóbr oparte, nie mogą być przedmiotem hipotecznej pożyczki w listach zastawnych.

Wartość drzewostanów, kopalni i kamieniołomów, jako też i wartość gruntów, nie przynoszących trwałego dochodu, znajdujących się na obszarze dóbr, ulegających oszacowaniu, nie może być włączona do szacunku.

Art. 97.

Udzielenia pożyczki może żądać właściciel dóbr.

Wierzyciel jednak hipoteczny, którego wierzytelność jest bezspornie wymagalna i zapisana w dziale IV wykazu hipotecznego, ma prawo żądać wydania pożyczki na dobra na spłatę swej wierzytelności w całości lub części.

Art. 98.

Pożyczka, przez Towarzystwo na dobra udzielona, nie powinna przenosić połowy szacunku tych dóbr.

Art. 98¹ i 98².

Uchylone.

Art. 99.

Szacunek dóbr ustanawiają Władze Towarzystwa na podstawie taksy, podług przepisów, przez Ogólne Zebranie tych Władz układanych i przez Ministra Skarbu zatwierdzanych.

Przepisy taksy dóbr ogłaszane być powinny w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości.

Wyżej wymienione przepisy taksy powinny uwzględnić dochodowość dóbr oszacowanych.

Art. 100.

Uchylony.

Art. 101.

Pożyczki powinny być zhipotekowane na całości dóbr na pierwszym miejscu działu IV wykazu hipotecznego. Wszystkie wpisy kolejne na rzecz Towarzystwa korzystają z równego pierwszeństwa hipotecznego.

Art. 102.

Żadna część dóbr, jedną księgą hipoteczną objętych, nie może być zwolniona z pod odpowiedzialności za pożyczkę Towarzystwa, bez przeniesienia tejże części do oddzielnej księgi hipotecznej.

Art. 103.

Pragnący otrzymać pożyczkę powinien złożyć Dyrekcji Głównej bezpośrednio lub przez odpowiedni oddział, przedstawicielstwo lub agenturę:

- a) wypis urzędowy wykazu hipotecznego,
- b) mapę wraz z rejestrem pomiarowym, i
- c) sumę odpowiednią na pokrycie kosztów udzielenia pożyczki, jeżeli przystępujący nie jest stowarzyszonym.

Art. 104.

Po rozpoznaniu złożonych dowodów Dyrekcja Główna zarządza takse dóbr i inne czynności, uznane przez nią za niezbędne, dla ustalenia szacunku dóbr.

Art. 105.

Dyrekcja Główna ustala szacunek dóbr i wysokość pożyczki.

Art. 106.

Uchylony.

Art. 107.

Jeżeli żądającym pożyczki jest wierzyciel hipoteczny (art. 97), Dyrekcja Główna doręczy właścicielowi dóbr w sposób, w art. 219 wskazany, wezwanie, aby w ciągu dni 30 złożył dowód zaspokojenia długu, albo dowody, w art. 103 wymienione. Jeżeli po upływie powyższego terminu właściciel nie zapłaci długu i nie przedstawi na piśmie zarzutów przeciwko żądaniu wierzyciela, Dyrekcja Główna, o ile wierzyciel złoży dowody, wymienione w art. 103, zarządzi takse dóbr.

Żądanie wierzyciela pozostanie bez skutku, jeżeli z powodu oporu właściciela taksa dóbr nie będzie mogła być dokonana. Wierzyciel, pociągający dobra do pożyczki, ponosi wszelkie koszty taksy i udzielenia pożyczki, potrzebny zaś na to fundusz zgóry złożyć jest obowiązany.

Art. 108.

Przed udzieleniem pożyczki, Władze Towarzystwa obowiązane są zbadać, czy pożyczka ta może zająć pierwsze miejsce hipoteczne.

Ciężary wieczyste (art. 44 ustawy hipotecznej z roku 1818) i służebności, które z natury swej zachowują pierwszeństwo przed pożyczką, powinny być ocenione i z szacunku dóbr potrącone; jeżeli zaś wartość służebności ocenić się nie da, część dóbr, nią obciążona, powinna być z taksy wyłączona.

Art. 109.

Budowle gospodarskie w dobrach, pożyczką Towarzystwa obciążonych, powinny być corocznie, do czasu umorzenia pożyczki ubezpieczone od ognia przez właściciela na sumę przynajmniej taką, w jakiej wprowadzone zostały do taksy dóbr, w jednym z zakładów ubezpieczeń, wskazanych przez Ministra Skarbu, z tem wyraźnem zastrzeżeniem, że odszkodowanie w razie pogorzełi nie będzie mogło być wypłacone właścicielowi dóbr bez zezwolenia Towarzystwa (art. 115 p. 7).

Art. 110.

Przy udzielaniu pożyczek w listach zastawnych nowych seryj, wypuszczonych po dniu 1 listopada

1932 r., biorący pożyczkę właściciel dóbr ma przyjąć zobowiązanie odpowiadania za tę pożyczkę i za wszystkie związane z nią opłaty nietylko z dóbr ziemskich, na które ta pożyczka udzielona i na których zhipotekowana została, lecz również osobiście z całego swego majątku ruchomego i nieruchomego. Odpowiedzialność osobista nie będzie rozciągać się na opłaty jednorazowe lub periodyczne, któreby mogły przypadać z tytułu ogólnej odpowiedzialności, przewidzianej w punkcie 4 art. 136 ustawy niniejszej.

Nadto może być włożony na właściciela dóbr oprócz zwykłych warunków, pod którymi pożyczki są udzielane, obowiązek użytkowania z lasów, podług planu gospodarstwa leśnego, zatwierdzonego przez władze właściwe.

Mogą być również zastrzeżone inne jeszcze warunki, jakieby z powodu wyjątkowych okoliczności, dla zupełnego bezpieczeństwa pożyczki za konieczne uznane zostały.

Wszelkie włożone na właściciela dóbr szczególne zobowiązania powinny być ujawnione w wykazie hipotecznym.

Art. 111.

Żądający pożyczki może w każdym czasie cofnąć swoje żądanie.

Pożyczka przyznana, lecz jeszcze nie wypłacona z winy właściciela, może być cofnięta za decyzją Dyrekcji Głównej, jeżeli Władze Towarzystwa, przed dokonaniem wypłaty, powezmą wiadomość o zmianie składu dóbr.

W razie cofnięcia pożyczki, wszelkie koszty ponosi ten, kto udzielenia jej żądał.

Rozdział II.

Wypłata pożyczek i hipoteczne ich zabezpieczenie.

Art. 112.

Po przyznaniu przez Dyrekcję Główną pożyczki na dobra właściciel ich otrzyma odpowiednie zaświadczenie Dyrekcji Głównej o ilości przyznanej pożyczki i warunkach, pod jakimi udzielona być może, z zaznaczeniem daty wypisu wykazu hipotecznego, złożonego celem uzyskania pożyczki.

Na mocy otrzymanego zaświadczenia właściciel dóbr zezna we właściwej księdze wieczystej akt zaciągnięcia pożyczki.

O ile z wpisami w dziale IV oraz z wpisami w dziale III wykazu hipotecznego (z wyłączeniem jedynie wpisów, dotyczących ciężarów wieczystych i służebności, które z natury swej zachowują pierwszeństwo przed pożyczką) nie zostało uprzednio ustąpione pierwszeństwo dla pożyczki Towarzystwa, w akcie zaciągnięcia pożyczki wezmą udział, oprócz właściciela dóbr, jeszcze i właściciele praw, objętych temi wpisami.

W akcie zaciągnięcia pożyczki może brać udział i delegowany Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Art. 113.

Jeżeli wszyscy interesowani w wypłacie nie stawiają się dobrowolnie do aktu zaciągnięcia pożyczki, Dyrekcja Główna wyznaczy w tym celu termin, na który właściciel i wierzyciele hipoteczni we-

zwani będą przynajmniej na dni trzydzieści wcześniej, przez doręczenie im zawiadomień w sposób, wskazany w art. 219.

W akcie zaciągnięcia pożyczki, sporządzonym wskutek wezwań, bierze udział delegowany Dyrekcji Głównej.

Art. 114.

Uchylony.

Art. 115.

Akt zaciągnięcia pożyczki zawierać powinien:

1) wymienienie sumy pożyczonej, a w razie udzielenia pożyczki w listach zastawnych — wymienienie serji i wysokości oprocentowania listów zastawnych;

2) zobowiązanie spłacenia pożyczki w terminach, w zaświadczeniu Dyrekcji Głównej wskazanych i w sposób, w Ustawie Towarzystwa przepisany, i wykonania warunków, pod jakimi pożyczka przyznana została, z przyjęciem przez dłużnika zobowiązania osobistego, co do pożyczek w listach zastawnych nowych serji, wypuszczonych po dniu 1 listopada 1932 roku;

3) poddanie się, aż do zupełnej spłaty pożyczki, wszelkim zobowiązaniom, w ustawie niniejszej i uzupełniających ją przepisach określonym, oraz tym, jakie w przyszłości przez władze Towarzystwa wydane być mogą;

4) upoważnienie Dyrekcji Głównej Towarzystwa do dokonywania jednostronnie, zgodnie z wymaganiami ustawy niniejszej, konwersji czyli przeniesienia nieumorzonej części pożyczki do nowego okresu umorzenia;

5) oznaczenie, jaka suma z pożyczki i komu ma być wydana, względnie jakie i komu listy zastawne i z jaką dopłatą w gotówiznie;

6) oświadczenie osób, mających odbierać z przyznanej pożyczki jakiejkolwiek sumy w listach zastawnych lub w gotówiznie, zawierające:

a) zobowiązanie stawienia się w Dyrekcji Głównej Towarzystwa po odbiór należnych im sum w terminie dwutygodniowym od daty zatwierdzenia aktu przez Wydział Hipoteczny;

b) upoważnienie Dyrekcji Głównej do zatrzymania w swym depozycie sum, należnych oświadczającym, w razie niestawienia się po odbiór w terminie;

c) zezwolenie na wniesienie do wykazu hipotecznego treści z aktu zaciągnięcia pożyczki na mocy oświadczenia delegowanego Dyrekcji Głównej w odpowiednim wniosku hipotecznym, stwierdzającego niestawienie się oświadczających w terminie po odbiór należnych im sum, i zatrzymanie tych sum w depozycie;

7) zastrzeżenie, że odszkodowanie za spalone budynki w razie pogorzeli nie będzie mogło być wypłacone przez instytucję ubezpieczeniową właścicielowi dóbr bez zezwolenia Towarzystwa;

8) uzależnienie dokonania rzeczywistej wypłaty od zatwierdzenia aktu przez wydział hipoteczny.

Art. 116.

Gdyby wierzyciele lub niektórzy z nich pomimo prawnego wezwania (art. 113) nie stawili się

lub nie złożyli dowodów, prawa ich usprawiedliwiających, albo gdyby zaszyły przeszkody lub spory, tamujące wypłatę, będzie ona uznana za dokonaną przez zatrzymanie listów zastawnych w całości lub części w depozycie Towarzystwa.

Art. 117.

Uchylony.

Art. 118.

Przy wypłacie pożyczki wierzyciele hipoteczni obowiązani są przyjąć na spłatę części lub całości długu listy zastawne po kursie giełdowym (art. 119). Zastawnik w takim tylko razie obowiązany jest przyjąć listy zastawne, jeżeli kapitał hipotekowany, do którego prawo zastawu jest przywiązane, w całości pożyczką spłacony będzie.

Sumy mniejsze od nominalnej wartości najmniejszych odcinków listów zastawnych, oraz dopłaty na całkowite zaspokojenie zastawnika właściciel dóbr powinien uiścić gotowizną.

Art. 119.

Zaciągający pożyczkę przy akcie zaciągnięcia pożyczki dopłaca stawającym do aktu wierzycielom hipotecznym a dla niestawających do aktu wierzycieli delegowanemu Dyrekcji Głównej różnicę między wartością listów zastawnych a kursem ich giełdowym.

Różnica ta obliczona ma być podług ostatniej ceduły giełdy warszawskiej, otrzymanej w miejscu wypłaty (podług rubryki „dopełnionych transakcyj”, a w razie braku danych w tej rubryce, podług przeciętnej ceny „żądano”, „płacono”).

Podług takiegoż kursu dopełnione być powinno obliczenie wierzytelności hipotecznych w innych wartościach zabezpieczonych.

Wierzyciel hipoteczny, który żądał przyznania pożyczki (art. 97), powinien przyjąć listy zastawne podług nominalnej ich wartości.

W razie, gdyby kurs giełdowy przewyższał wartość nominalną listów zastawnych, pożyczka Towarzystwa zabezpieczona być powinna po cenie nominalnej listów zastawnych, wypłata zaś wierzycielom hipotecznym pożyczką przyznaną w listach nastąpi po kursie giełdowym.

Art. 120.

Niestawiennictwo do wypłaty pożyczki właściciela dóbr, jeżeli złożył dopłaty, w art. 118 i 119 wspomniane, oraz spełnił warunki, zastrzeżone w decyzji, przyznającej pożyczkę, nie wstrzymuje wypłaty do rąk wierzycieli hipotecznych.

Art. 121.

Wydział hipoteczny przy rozpatrywaniu aktu zaciągnięcia pożyczki obowiązany jest, niezależnie od zastrzeżeń, poczynionych przez Dyrekcję Główną w wydanym przez nią zaświadczeniu o przyznaniu pożyczki, baczyć, aby pożyczka zajmowała pierwsze miejsce hipoteczne i korzystała z pierwszeństwa przed wszelkimi wpisami z działów III i IV, z wyłączeniem jedynie wpisów, dotyczących ciężarów wieczystych i służebności, które z natury swej zachowują pierwszeństwo przed pożyczką.

O ileby wpis, korzystający z natury swej z pierwszeństwa przed pożyczką, wszedł do wyka-

zu hipotecznego po wskazanej w zaświadczeniu Dyrekcji Głównej dacie wydania wypisu wykazu hipotecznego, akt zaciągnięcia pożyczki może być zatwierdzony tylko za zezwoleniem Dyrekcji Głównej, lub — w razie ustąpienia z tym wpisem pierwszeństwa dla pożyczki Towarzystwa.

W decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki, wymienione być powinno, ile komu z objętej tą decyzją pożyczki Towarzystwa wydać należy, bądź to w listach zastawnych, bądź też w gotowiznie, ewentualnie — ile pozostawione być powinno w depozycie Towarzystwa.

Jednocześnie wydział hipoteczny nakazuje wykreślić z wykazu hipotecznego wierzytelności, spłacone bezpośrednio lub przez złożenie przeznaczonych na ich spłatę listów zastawnych i gotowizny do depozytu, oraz wszelkie obciążenia i ograniczenia, dotyczące wykreślonych wpisów, i poleca wnieść pożyczkę do wykazu hipotecznego.

Decyzja wydziału hipotecznego, akt wypłaty pożyczki zatwierdzająca, będzie wykonana bez względu na zażądanie apelacji, które ulegają rozpoznaniu bez udziału Towarzystwa we wszystkich przypadkach, gdy spór nie dotyczy ograniczenia lub wykreślenia wpisu pożyczki.

Art. 122.

Uchylony.

Art. 123.

Po zatwierdzeniu przez wydział hipoteczny aktu zaciągnięcia pożyczki, osoby, mające otrzymać całość lub część tej pożyczki w listach zastawnych lub gotowizną, otrzymają w Dyrekcji Głównej wskazane w decyzji wydziału hipotecznego sumy, po złożeniu w tej Dyrekcji:

1) wyciągu głównego aktu zaciągnięcia pożyczki;

2) kopji treści do wykazu hipotecznego zaprojektowanych przy akcie zaciągnięcia pożyczki, ze wskazaniem stronicy księgi wieczystej, na których treści zapisane zostały;

3) kopji decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki;

4) zaświadczenia wydziału hipotecznego, stwierdzającego zmiany w wykazie hipotecznym od dnia wydania wykazu złożonego przy podaniu o udzielenie pożyczki;

5) ewentualnie po wniesieniu do kasy Dyrekcji Głównej wskazanych w decyzji wydziału hipotecznego dopłat gotowizną;

6) jeżeli biorący pożyczkę nie jest stowarzyszonym 1‰ (jeden od tysiąca) od nominalnej sumy przyznanej pożyczki, tytułem wpisowego.

W razie przyznania pożyczki dodatkowej najpóźniej w chwili wypłacenia pożyczki powinny być zapłacone zaległości, na dobrach ciężące. Wobec tego skuteczność zaświadczenia i aktu zaciągnięcia pożyczki może być uzależniona od warunków, oznaczonych w temże zaświadczeniu, a ulegające wydaniu na pożyczkę listy zastawne mogą być zatrzymane i z ich wartości potrącone sumy, należne Towarzystwu z tytułu zaległości.

Raty, odroczone w poborze, o ile nie są wymagalne, mogą nie być uważane za zaległości.

Pokwitowania z odbioru pożyczki w Dyrekcji Głównej nie ulegają już opłacie stempłowej z powodu uiszczenia opłat stempłowych przy akcie zaciągnięcia pożyczki.

Dyrekcja Główna ma prawo, według swego uznania, żądać przed wypłatą złożenia pełnego lub częściowego wyciągu wykazu hipotecznego.

Jeżeli ktokolwiek z interesowanych nie stawia się po odbiór przeznaczonych dla niego listów zastawnych, listy te z kuponami i dopłatą będą zachowane w Dyrekcji Głównej do czasu zażądania i odbioru w sposób powyżej wskazany.

Art. 123¹.

Towarzystwo ma prawo pozostawić na rzecz swoją wystawione na pożyczkę listy zastawne celem ich sfinansowania, a wypłacić pożyczkę gotowizną, podług zasad i pod warunkami, ustanowionymi przez Komitet Towarzystwa.

Art. 123².

Po dokonaniu wypłaty Delegowany Dyrekcji Głównej złoży przy wniosku we właściwej księdze hipotecznej odpis urzędowego pokwitowania z odbioru sum, wskazanych w decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki, a w razie zatrzymania części pożyczki w depozycie Towarzystwa czy to z powodu niemożności wypłaty, czy też z powodu niestawiennictwa osób, którym część pożyczki przekazana została, — złoży o tem we wniosku odpowiednie oświadczenie, poczem treści, przyjęte przez wydział hipoteczny przy zatwierdzeniu aktu zaciągnięcia pożyczki, ulegają wciągnięciu do wykazu hipotecznego.

Art. 124.

Jeżeli w decyzji, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki, postanowiono zatrzymać w depozycie Dyrekcji Głównej Towarzystwa całość lub część tej pożyczki z powodu niemożności dokonania wypłaty, to może być ona w następstwie dokonana tylko na mocy oddzielnej decyzji wydziału hipotecznego, zapadłej na żądanie osób interesowanych.

Art. 125.

Pożyczka Towarzystwa zapisana być powinna przed wszelką inną wierzytelnością hipoteczną na pierwszym miejscu działu IV wykazu hipotecznego.

Wzmianka o słuźącym wpisowi pożyczki pierwszeństwie hipotecznem przed wpisami działów III i IV, czy to z powodu spłaty wierzytelności, wniesionych wcześniej do wykazu hipotecznego, czy z powodu ustąpienia pierwszeństwa dla pożyczki, powinna być zamieszczona w samym wpisie pożyczki; również należy uczynić wzmiankę o odnoszących się do tej pożyczki ścieśnieniach, zapisanych w dziale III wykazu hipotecznego.

Pierwszeństwo hipoteczne, słuźące pożyczce Towarzystwa, liczy się od daty zeznania w księdze wieczystej aktu zaciągnięcia pożyczki; jeżeli zaś pożyczka została użyta na spłatę wierzytelności hipotecznych, wcześniej od aktu zaciągnięcia pożyczki zapisanych, — pierwszeństwo liczy się od daty wpisu spłaconej wierzytelności.

Art. 126.

Za wypłaty, dopełnione zgodnie z decyzjami wydziałów hipotecznych, władze Towarzystwa w żadnym razie nie są odpowiedzialne i do rozprawy sądowej pociągane być nie mogą.

Art. 127.

Uchylony.

Rozdział III.

Rozdział pożyczek i zwolnienie dóbr od odpowiedzialności za pożyczkę.

Art. 128.

Do czasu ostatecznego umorzenia pożyczki właściciel dóbr nie ma prawa bez zezwolenia Towarzystwa odprzedawać lub oddawać w zastawne posiadanie żadnej części dóbr i wogóle przez swoje czyny lub zobowiązania zmieniać albo uszczuplać skład dóbr, istniejącego w chwili przyznania pożyczki.

Wszelkie takie czynności, dokonane bez zezwolenia Towarzystwa, uznawane będą z mocy prawa względem Towarzystwa za niebyłe i hipotecznie zatwierdzone być nie mogą.

Art. 129.

W razie zamierzonego rozdzielenia całości lub części dóbr, obciążonych pożyczką, na mniejsze jednostki gospodarcze, Władze Towarzystwa po uprzednim sprawdzeniu dawnej, lub sporządzeniu nowej taksy, postanowią: czy i w jakim stosunku rozdział pożyczki na te jednostki nastąpić może, lub czy i jaka część pożyczki powinna być poprzednio Towarzystwu zwrócona.

Art. 130.

Przy rozdziale pożyczki na każdą oddzielną część dóbr może być przenoszona najwyżej taka ilość pożyczki, jaka na tę część podług zasad niniejszej ustawy i przepisów taksy (art. 99) mogłaby być udzielona.

Wpis hipoteczny rozdzielonej pożyczki mieścić ma wzmiankę, że pożyczka powstała z rozdziału i że jej służy takie pierwszeństwo hipoteczne, jakie przywiązane było do całej pierwotnej pożyczki.

Art. 131.

Przy rozdziale dóbr jedynie pod względem hipotecznym pożyczka Towarzystwa w całości do każdej oddzielnej księgi wieczystej zapisana być powinna, z objaśnieniem o niepodzielnem obciążeniu wszystkich części dóbr.

Art. 132.

Uwolnienie części dóbr od odpowiedzialności za pożyczkę wtedy tylko bez żądania częściowej spłaty pożyczki może być dozwolone, gdy pożyczka pierwotna będzie miała dostateczne bezpieczeństwo na pozostałej części dóbr.

Uwolnienie części dóbr od odpowiedzialności za pożyczkę powinno być dokonane z zastosowaniem się do przepisu, w art. 102 zawartego, i ujawnione w dziale I wykazu hipotecznego przy dokładnem oznaczeniu przestrzeni oddzielonych części i opisaniu granic.

Art. 133.

Przy zmianie właściciela dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa, wszystkie zobowiązania poprzedniego właściciela względem Towarzystwa przechodzą na nowonabywcę bez względu na cenę, za jaką dobra nabyte zostały. Wszystkie umowy i warunki, przeciwne niniejszemu przepisowi, są nieważne.

Każdy nowonabywca dóbr obowiązany jest przekonać się o stanie rachunków dóbr z Towarzystwem.

Art. 133¹.

Jeżeli właściciel dóbr jest osobiście odpowiedzialny za pożyczkę Towarzystwa, zabezpieczoną na tych dobrach, to w razie pozbycia ich nabywca powinien przyjąć zobowiązanie osobiste co do pożyczki wzmiankowanej jednocześnie z zeznaniem w księdze hipotecznej lub z wniesieniem do tej księgi tytułu, na mocy którego żądane jest przepisanie tytułu własności na nabywcę.

W razie niewykonania powyższego warunku pożyczka staje się wymagalna z samego prawa i powinna być spłacona w całości wraz ze wszystkimi dotyczącymi jej należnościami najpóźniej w przeciągu dni 20 od dnia, w którym powinno być przyjęte osobiste zobowiązanie przez nabywcę.

W razie przyjęcia przez nabywcę dóbr osobistego zobowiązania z chwilą przepisania na niego w wykazie hipotecznym czystym wpisem prawa własności nabytych dóbr gaśnie osobiste zobowiązanie poprzedniego osobistego dłużnika.

Art. 134.

Towarzystwo nie może być powoływane do żadnej sądowej lub innej sprzedaży dóbr, pożyczką jego obciążonych, do sporów lub układów między wierzycielami, w ustawie postępowania cywilnego przewidzianych; do żadnej klasyfikacji szacunku, do działów do dóbr odnoszących się, i wogóle do spraw pomiędzy współwłaścicielami i wierzycielami; pomimo to, pożyczka Towarzystwa pozostawiona będzie w całości na tem samym miejscu wykazu hipotecznego z obowiązkami, do niej przywiązanymi, załatwione zaś opłaty, Towarzystwu należne, z szacunku dóbr pokryte być powinny.

Wszelkie przeciwne decyzje są względem Towarzystwa nieważne z mocy prawa, bez rozprawy sądowej, i hipotecznie wykonane być nie mogą.

T Y T U Ł I V.

LISTY ZASTAWNE.

Art. 135.

Listy zastawne wystawiane będą w miarę udzielania pożyczek na sumę, równą cyfrze każdej pożyczki, ogólna zatem wartość nominalna listów zastawnych, w obieg wypuszczonych, nie może przewyższać ogólnej sumy pożyczek Towarzystwa, na dobrach zahipotekowanych.

Pożyczki hipoteczne mogą być udzielane tylko w tej walucie, na którą opiewają listy zastawne, którym te pożyczki służą za podstawę.

Jeżeli listy zastawne opiewają jednocześnie na kilka walut, pożyczki będą mogły być zabezpieczone w jednej lub w niektórych z tych walut.

Art. 136.

Wypłata terminowa procentów od listów zastawnych (ubiegłe kupony) i należności za listy zastawne wylosowane zabezpieczona zostaje:

- 1) na ratach, płaconych od pożyczek;
- 2) na funduszu rezerwowym Towarzystwa;
- 3) na wszelkiej innej ruchomej i nieruchomości własności Towarzystwa;
- 4) na ogólnej odpowiedzialności wszystkich dóbr, obciążonych pożyczką, które odpowiadają za wszelkie zobowiązania Towarzystwa w stosunku do nieumorzonych pożyczek.

Chwila zastosowania odpowiedzialności ogólnej dóbr stowarzyszonych może być ustalona w każdym czasie przez uchwałę Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

Art. 137.

Listy zastawne wystawiane są na okaziciela i mogą przechodzić z rąk do rąk bez piśmiennego przelewu.

Posiadacze listów zastawnych na okaziciela mają prawo żądać zamiany tychże na listy imienne, które mogą być odstępowane jedynie na mocy piśmiennego zaznaczenia, przedstawionego do poświadczenia Dyrekcji Głównej Towarzystwa.

Art. 138.

Do każdego listu zastawnego dołączony będzie arkusz kuponowy na okres czasu, oznaczony przez Komitet Towarzystwa przy ustanowieniu warunków wypuszczenia odnośnych seryj listów zastawnych.

Po upływie okresu okazicielowi listu zastawnego wydany będzie nowy arkusz kuponowy na następny okres.

Art. 139.

Posiadacz listu zastawnego na okaziciela lub kuponu uważany będzie przez władze Towarzystwa za prawnego właściciela. O utraceniu lub skradzeniu takich listów zastawnych i kuponów Towarzystwo zawiadomień nie przyjmuje. Stosuje się w tym względzie przepisy o utraconych tytułach na okaziciela.

W razie utracenia lub skradzenia listu zastawnego imiennego właściciel zawiadamia o tem Dyrekcję Główną i otrzymuje nowy list zastawny ze wzmianką, że tenże wydany został w miejsce utraconego. O ile ta sprawa nie będzie uregulowana inaczej w drodze ogólnie obowiązującej ustawy, przepisy szczegółowe co do zamiany utraconych listów zastawnych imiennych układa Komitet Towarzystwa a zatwierdza Minister Skarbu.

Art. 140.

Listy zastawne będą wypuszczane serjami, z terminem określonym, lub bez terminu, t. j. bez wskazania, kiedy serja zamknięta zostanie.

Art. 141.

Przy wypuszczaniu każdej serji Komitet Towarzystwa oznacza:

- a) rodzaj serji i czas jej trwania, jeżeli ma być terminowa;
- b) stopę procentu i umorzenia, przywiązaną do listów zastawnych danej serji;
- c) termin płatności rat oraz termin wypłat za kupony i wylosowane listy zastawne.

Art. 142.

Różne serje listów zastawnych mogą być wypuszczane jednocześnie.

Art. 143.

Serja bieżąca listów zastawnych może być zamknięta w każdym czasie na mocy decyzji Komitetu Towarzystwa.

Art. 143¹.

Towarzystwo ma prawo na mocy uchwały Komitetu Towarzystwa ograniczać emisję listów zastawnych przez wstrzymanie na oznaczony okres czasu wydawania pożyczek w listach zastawnych.

Art. 144.

Wysokość odcinków listów zastawnych oraz wzory tych listów zastawnych i kuponów ustanawia Komitet Towarzystwa i zatwierdza Minister Skarbu.

W tekście listów zastawnych powinny być wyszczególnione warunki wypłaty odsetek i kapitału.

Art. 145.

Przygotowaniem listów zastawnych i kuponów zajmuje się Dyrekcja Główna. Koszt przygotowania ponoszą stowarzyszeni, mianowicie każdy otrzymujący pożyczkę — za listy zastawne, odpowiadające wysokości przyznanej mu pożyczki i za dołączone do nich kupony, bez względu na to, czy wypłata pożyczki dokonana została w listach zastawnych, czy też gotowizną.

Art. 146.

Każdy list zastawny opatrzony ma być datą wystawienia listu, podpisami Przewodniczącego Dyrekcji Głównej i jednego z Dyrektorów oraz Prezesa Komitetu Towarzystwa, tudzież pieczęcią Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie.

Na każdym kuponie powinien być podpis (facsimile) jednego z Dyrektorów.

Podpisy Przewodniczącego Dyrekcji Głównej i Prezesa Komitetu Towarzystwa mogą być umieszczone w facsimiljach.

Art. 147.

Dyrekcja Główna obowiązana jest utrzymywać księgi listów zastawnych.

Art. 148.

Do ksiąg tych zaciągany być powinien każdy wypuszczony przez Towarzystwo list zastawny, z zaznaczeniem we właściwych rubrykach daty i numeru decyzji Dyrekcji Głównej o przyznaniu pożyczki, serji, numeru i wartości nominalnej listu oraz nazwy dóbr, na które wydana została pożyczka. Jednocześnie na każdym liście zastawnym, zaciągany do księgi listów zastawnych, zapisane być powinny: numer porządkowy, pod którym list zaciągnięty został, i stronica tej księgi.

Art. 149.

Uchylony.

Art. 150.

W tych samych księgach odnotowane być powinno w odpowiednich rubrykach umorzenie każdego listu zastawnego.

Wzmianka o umorzeniu może być uczyniona jedynie na zasadzie wykazu ulegających umorzeniu listów zastawnych, podpisanego przez Prezesa Komitetu i Przewodniczącego Dyrekcji Głównej Towarzystwa oraz Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych, lub ich zastępców. Wykazy te zachowywane być powinny przy księdze listów zastawnych.

Art. 151 i 152.

Uchylone.

Art. 153.

Towarzystwo obowiązane jest w każdym półroczu umarzać listy zastawne każdej serji na sumę, równą opłatom, wnoszonym przez stowarzyszonych na umorzenie odpowiednich pożyczek, o ile nie będzie miało zastosowania przewidziane w art. 155¹ ustawy niniejszej czasowe wstrzymanie umorzenia.

Umorzenie listów zastawnych dokonywa się zapomocą losowania, lub zapomocą wykupu na giełdzie lub z wolnej ręki, przyczem suma ogólna listów wykupionych wraz z umorzonymi przez losowanie powinna wynosić w terminach, niniejszą ustawą wskazanych, co najmniej sumę, która ma być umorzona zgodnie z ustawą.

Warunki umarżania przez wykup określa Komitet Towarzystwa.

Umorzenie listów zastawnych przez wykup na giełdzie lub z wolnej ręki zamiast losowania nie może być dozwolone względem listów zastawnych, będących już w obiegu przed wydaniem prawa z dnia 2 czerwca 1898 roku o umorzeniu listów zastawnych przez losowanie lub przez wykup na giełdzie. (Zbiór Praw i rozporządzeń rządowych 1898 r. Nr. 109, poz. 1422).

Art. 154.

Suma, na jaką listy zastawne powinny być wycofane z obiegu w każdym półroczu, może być zwiększona za szczególną na każdy raz decyzją Komitetu Towarzystwa.

Art. 155.

Ostateczne umorzenie wszystkich listów zastawnych każdej serji nastąpić powinno w pierwszym półroczu po umorzeniu ostatniej pożyczki udzielonej w listach zastawnych tejże serji.

Art. 155¹.

W wyjątkowych przypadkach, w razie potrzeby utworzenia specjalnego funduszu gwarancyjnego dla zabezpieczenia regularnej wypłaty za kupony ubiegłe i wylosowane listy zastawne lub na inne cele specjalne Towarzystwa, może Towarzystwo przy wypuszczaniu nowych emisji listów zastawnych na mocy uchwały Komitetu Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, zastosować pełne lub częściowe wstrzymanie umorzenia pożyczek przy jednoczesnym poborze pełnych rat (art. 263⁵).

Art. 156.

Losowanie publiczne listów zastawnych odbywa się corocznie 1 kwietnia i 1 października w obec-

ności członków Dyrekcji Głównej, Komitetu Towarzystwa i Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych (art. 182). Terminy obu corocznych losowań mogą być zmieniane przez Komitet Towarzystwa, każdy jednak z tych terminów powinien wypaść nie później niż na dwa miesiące przed terminem, od którego ma się rozpocząć dokonywanie wypłat za wylosowane listy zastawne.

Losowanie powinno być dokonywane oddzielnie co do każdej serji.

Nie ulegają losowaniu listy zastawne, przeznaczone do depozytu Towarzystwa przy wypłacie pożyczek.

Art. 157.

Wypłata za listy zastawne, wylosowane w dniu 1 kwietnia, dokonywana będzie od 22 czerwca, za listy wylosowane w dniu 1 października od 22 grudnia tegoż roku.

W razie zmiany terminów płatności rat, oznaczonych w art. 187, ulegają odpowiednim zmianom i terminy wyżej oznaczone, przyczem termin, od którego mają być dokonywane wypłaty za listy zastawne wylosowane, powinien być wyznaczony w sześć miesięcy po terminie płatności raty odpowiedniej.

Za każdy wylosowany list zastawny okaziciel otrzyma całkowitą wartość nominalną, jeżeli składa list z kuponami wszystkich następujących po losowaniu półroczy, w przeciwnym razie wartość brakujących kuponów będzie z należności za list zastawny stracona.

Art. 158.

Procenty od listów zastawnych będą wypłacane co pół roku, poczynając od 22 czerwca i 22 grudnia.

W razie zmiany terminów płatności rat, oznaczonych w art. 187, ulegają odpowiednim zmianom i terminy wyżej oznaczone, przyczem termin płatności procentów od listów zastawnych powinien być wyznaczony na sześć miesięcy po terminie płatności raty odpowiedniej.

Art. 159.

Wypłata za listy zastawne wylosowane i kupony ubiegłych półroczy dokonywana będzie bądź w kasie Dyrekcji Głównej, bądź też w kasach instytucji, przez Towarzystwo upoważnionych.

Art. 160.

Dyrekcja Główna ma prawo dyskontowania listów zastawnych wylosowanych i kuponów bieżącego półrocza.

Art. 161.

Splacone i wycofane z obiegu przez losowanie i przez wykup listy zastawne i kupony będą znaczone właściwym stemplem i po odnotowaniu umorzenia w księdze listów zastawnych przecinane na dwie połowy.

Połowy listów zastawnych będą zachowywane w Dyrekcji Głównej przez lat dwadzieścia, połowy kuponów — przez lat dziesięć.

Drugie połowy listów zastawnych i kuponów powinny być spalone.

Art. 162.

Palenie listów zastawnych i kuponów odbywa się dwa razy do roku, na mocy polecenia Dyrekcji Głównej, wobec jej członków oraz członków Komitetu Towarzystwa i Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych (art. 182).

O czasie i miejscu spalania Dyrekcja Główna ogłasza.

Art. 163.

Listy zastawne wylosowane i kupony, z którymi nie zgłoszono się do wypłaty, będą wymieniane na gotowiznę, pierwsze w ciągu lat trzydziestu, drugie w ciągu lat pięciu, licząc od terminu ich płatności. Po upływie tego czasu należność, przypadająca za takie listy zastawne i kupony, przechodzi na rzecz funduszu rezerwowego (rezerwy specjalnej).

Kupony od listów zastawnych dotychczasowych seryj, których emisja rozpoczęła się przed 1 stycznia 1929 roku, ulegają przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od terminu ich płatności.

Art. 164.

Listy zastawne Towarzystwa posiadają bezpieczeństwo prawne (pupilarne).

Art. 165.

Listy zastawne i kupony, któreby okazały się fałszywe, Dyrekcja Główna obowiązana jest zatrzymać i po opatrzeniu właściwym stemplem przesłać władzom sądowym celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Po ukończeniu sprawy o fałsz listy zastawne i kupony powinny być zwrócone Dyrekcji Głównej do spalania.

Art. 166.

Towarzystwo może przyjmować listy zastawne do przechowania podług przepisów, jakie przez Komitet Towarzystwa będą zatwierdzone.

TYTUŁ V.

ZEBRANIE I KOMITET WŁAŚCICIELI LISTÓW ZASTAWNYCH.

Rozdział I.

Zebranie właścicieli listów zastawnych.

Art. 167.

Właściciele listów zastawnych zbierają się co dwa lata w Warszawie w miesiącu wrześniu, celem wyboru członków Komitetu właścicieli listów zastawnych i wysłuchania sprawozdania tegoż Komitetu.

Art. 168.

Zebranie właścicieli listów zastawnych zwołuje Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych. On wydaje wszelkie odnoszące się do tego rozporządzenia i przewodniczy na zebraniu.

Art. 169.

W zebraniach właścicieli listów zastawnych może brać udział z prawem głosu każdy pełnoletni okaziciel listów zastawnych na sumę 3.000 zł lub 300 dolarów, albo odpowiedniego ekwiwalentu w in-

nej walucie. Okaziciel listów zastawnych na sumę 15.000 zł lub dolarów 1.500 ma dwa głosy, na zł 30.000 lub dolarów 3.000 — cztery głosy, na złotych 60.000 lub dolarów 6.000 i więcej — osiem głosów.

Zamiast listów zastawnych w oryginale można przedstawiać świadectwa o złożeniu tych listów w jednym z banków krajowych lub zagranicznych, wskazanych w uchwale Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa.

Normy te mogą być zmieniane przez uchwałę Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

Art. 170.

Do ważności zebrania potrzebna jest obecność właścicieli listów zastawnych, rozporządzających przynajmniej stoma głosami; jeżeli na zebranie zgłosi się mniejsza liczba właścicieli listów zastawnych, Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych zwoła najpóźniej w dni trzydzieści nowe zebranie, które będzie ważne bez względu na liczbę obecnych właścicieli listów zastawnych.

Art. 171.

Zebranie decyduje prostą większością głosów. W razie równości rozstrzyga głos posiadacza najwyższej sumy listów zastawnych, gdyby zaś kilku właścicieli listów równą posiadało sumę, głos jednego z nich, wybranego losem, przeważa.

Art. 172.

Zebranie wybiera co lat cztery Prezesa, a co lat dwa — dwóch Radców Komitetu właścicieli listów zastawnych.

Art. 173.

Wybrany na Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych obowiązany jest złożyć piśmienną deklarację co do przyjęcia wyboru, oraz przedstawić listy zastawne na sumę 6.000 złotych. Listy te powinny być odesłane do zachowania w kasie państwowej, przyjmującej depozyty. W razie niespełnienia przez wybranego powyższych warunków, Prezes Komitetu Towarzystwa wzywa do przyjęcia urzędu kandydata, mającego po tamtym największą liczbę głosów.

Art. 174.

Członkowie i urzędnicy władz Towarzystwa nie mogą być wybierani na członków Komitetu właścicieli listów zastawnych. Członek Komitetu właścicieli listów zastawnych, wybrany do jednej z władz Towarzystwa, przestaje urzędować, a na jego miejsce wchodzi właściciel listów zastawnych, który po tamtym największą liczbę głosów na wyborach otrzymał.

Art. 175.

Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych składa zebraniu sprawozdanie z czynności Komitetu.

Art. 176.

Protokół czynności zebrania Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych przedstawia Ministrowi Skarbu i komunikuje Dyrekcji Głównej i Komitetowi Towarzystwa.

Rozdział II.

Komitet właścicieli listów zastawnych.

Art. 177.

Komitet właścicieli listów zastawnych składa się z Prezesa i czterech Radców, wybieranych przez zebranie właścicieli listów zastawnych na lat cztery.

Co cztery lata Prezes, co dwa lata dwaj radcowie ustępują z urzędowania.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani na następne czterolecie.

Za czynności, połączone z kontrolą listów zastawnych, Prezes i Radcowie Komitetu właścicieli listów zastawnych otrzymują wynagrodzenie, oznaczone przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

Ponadto przy sprzedaży całych seryj listów zastawnych Komitet i Dykcja Główna, mocą swych zgodnych decyzji, mają prawo przyznawać nabywcom listów, ich przedstawicielom lub powiernikom, prawo powoływania radców Komitetu właścicieli listów zastawnych; radców, powołanych w ten sposób, nie może być ogółem więcej niż trzech; będą oni korzystali z praw, służących radcom, wybranym przez Ogólne Zebranie właścicieli listów zastawnych. Termin urzędowania i warunki wynagrodzenia tych radców określają umowy sprzedaży listów zastawnych.

Właściciele listów zastawnych, którzy przy sprzedaży danej serji listów otrzymali w sposób powyżej opisany przedstawicielstwo w Komitecie właścicieli listów zastawnych, nie mają prawa brać udziału w wyborach członków Komitetu na Ogólnych Zebraniach właścicieli listów zastawnych.

Art. 178.

Komitet zbiera się corocznie w styczniu i lipcu; nadto Prezes może zwołać Komitet w każdym czasie, skoro uzna tego potrzebę, lub skoro jeden z radców wniesie o to żądanie.

Art. 179.

Do ważności postanowień Komitetu potrzebna jest obecność Prezesa i przynajmniej dwóch radców. Radcy zasiadają kadencjami, przez sam Komitet ułożonemi. Nieobecnego Prezesa zastępuje radca najstarszy wiekiem.

Art. 180.

Komitet decyduje prostą większością głosów. Członek, niepodzielający zdania większości, ma prawo zapisać swoją opinię do protokołu posiedzenia.

Art. 181.

Komitet właścicieli listów zastawnych rozstrząsa na posiedzeniach swoich to wszystko, co doszło do jego wiadomości o uchybieniach, przynoszących szkodę właścicielom listów zastawnych, lub nadwyrządzających kredyt tych listów.

W razie wykrycia uchybień Dykcji Główniej lub jej urzędników podaje zażalenia do Komitetu Towarzystwa; na Komitet — do Ministra Skarbu.

Art. 181¹.

Komitet właścicieli listów zastawnych ma obowiązek sprawdzania dwa razy do roku, czy suma li-

stów zastawnych, będących w obiegu, nie przekracza sumy odpowiednich pożyczek, zabezpieczonych hipotecznie.

Art. 182.

Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych lub jego zastępca powinien być obecny:

- a) przy rocznych rewizjach rachunkowości i kas Towarzystwa (art. 54);
- b) przy losowaniu listów zastawnych i przygotowanych do tego czynnościach (art. 156);
- c) przy paleniu umorzonych listów zastawnych i kuponów oraz poprzedniem sprawdzeniu ich ilości, wartości i numerów z księgami Dykcji Główniej (art. 162).

Nieobecność Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych, zawiadomionego przez Dykcję Główną o terminie danej czynności, lub jego zastępcy nie wstrzymuje biegu tej czynności.

Art. 183.

Na wezwanie Dykcji Główniej lub Komitetu Towarzystwa Komitet właścicieli listów zastawnych udziela swoich motywowanych opinii w przedmiotach, do atrybucji jego należących, i ma prawo ze swej strony przedstawiać w tych przedmiotach Dykcji Główniej i Komitetowi Towarzystwa swoje projekty i wnioski.

Art. 184.

Uchylony.

TYTUŁ VI.

OBOWIĄZKI STOWARZYSZONYCH.
ULGI, UDZIELANE W WYJĄTKOWYCH
PRZYPADKACH.

Rozdział I.

Pobór opłat od stowarzyszonych.

Art. 185.

Stowarzyszeni wnoszą półroczne raty jednokowej wysokości:

- a) na opłatę procentów od listów zastawnych i
- b) na umorzenie pożyczek.

Oprócz tego stowarzyszeni uiszczają opłaty na koszt administracji.

Nadto na zasadzie uchwały Komitetu Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, stowarzyszeni mogą być obowiązani, oprócz opłat wyżej wymienionych, do opłat na specjalny fundusz gwarancyjny zwrotny (art. 155¹ i 263³) i do wszelkich opłat, związanych z warunkami emisji listów zastawnych.

Art. 186.

Opłatę na koszt administracji ustanawia, odpowiednio do rzeczywistej potrzeby, Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, na przedstawienie Dykcji Główniej.

Odpowiednia uchwała, o ile wprowadza opłatę, przekraczającą przy każdej oddzielnej racie 2% od nominalnej sumy pożyczek, ulega zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu.

Art. 187.

Należności, przypadające od stowarzyszonych, uiszczane będą za każde półrocze zgóry pomiędzy 1 a 12 czerwca i 1 a 12 grudnia.

Na pożyczki, zaciągane w czasie od 1 czerwca do 30 listopada włącznie, wydane będą listy zastawne bez kuponu, płatnego 22 grudnia tegoż roku, pierwsza zaś rata półroczna będzie uiszczana pomiędzy 1 a 12 grudnia.

Na pożyczki, zaciągane w czasie od 1 grudnia do 31 maja włącznie roku następnego, wydane będą listy zastawne bez kuponu, płatnego 22 czerwca tegoż roku, biorący zaś pożyczkę uiszcza pierwszą ratę półroczną pomiędzy 1 a 12 czerwca.

Komitet Towarzystwa na mocy uchwały, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, będzie miał prawo przy wypuszczaniu nowych emisji ustanawiać inne terminy płatności rat.

Art. 188.

Należności, od stowarzyszonych przypadające, mogą być wnoszone gotowizną, wylosowanymi listami zastawnymi Towarzystwa lub ubiegłymi od tychże listów kuponami. Wpływy te powinny być przede wszystkim użyte na pokrycie zaliczeń za stowarzyszonych, przez Towarzystwo poczynionych (art. 187, 195, 208 i 247), oraz na pokrycie zaległości i procentów od zaległości (art. 212).

Stowarzyszeni mają prawo składać na uiszczenie umorzeniowych części rat po cenie nominalnej listy zastawne tych samych seryj, w których były udzielone odnośne pożyczki, z odpowiednimi kuponami. Dotyczy to jednak tylko pożyczek, wydanych w listach zastawnych, co do których dozwolony jest wykup na umorzenie. Komitet Towarzystwa po wysłuchaniu opinii Dyrekcji Głównej ma prawo wydawać postanowienia ogólne, w jakim okresie od rozpoczęcia płatności rat i pod jakimi warunkami powyższy sposób zapłaty części umorzeniowej raty może być stosowany.

Art. 188¹.

Wszelkie spłaty pożyczek, zabezpieczających wypuszczone przez Towarzystwo listy zastawne, uiszczane bądź w przepisanych ratach, bądź jednorazowo w razie przedterminowej spłaty pożyczki, powinny stanowić osobny fundusz umorzenia listów zastawnych, przeznaczony wyłącznie na umorzenie tych listów.

Rozdział II.

Ulgi.

Art. 189.

Należności, przypadające od stowarzyszonych, mogą być rozłożone tytułem ulgi, jeżeli środki Towarzystwa na to pozwolą.

Ulgę udziela Dyrekcja Główna według zasad następujących:

- a) jeżeli właściciel dóbr, klęską dotkniętych, utracił połowę czystego dochodu rocznego, w takim razie jedna lub dwie najbliższe raty mogą być rozłożone na równe części, spłacane w ciągu najwyżej czterech następujących półroczy, i

- b) jeżeli skutkiem klęski właściciel utracił całoroczny czysty dochód, lub znalazł się w konieczności zrobienia na podtrzymanie gospodarstwa nakładu, dochód taki przenoszącego, w takim razie dwie raty mogą być rozłożone w równych częściach na dwanaście półroczy.

Art. 190.

Przed spełnieniem warunków jednej ulgi druga ulga w takim tylko razie może być przyznana, jeżeli dobra powtórnie ulegną klęsce ze skutkami, wskazanymi w ust. b art. 189.

Przy drugiej uldze stowarzyszony może mieć rozłożone również dwie najbliższe raty, które obowiązany będzie spłacić w równych częściach w ciągu czterech półroczy, następujących bezpośrednio po terminie, oznaczonym do zaspokojenia reszty należności z rat, rozłożonych wskutek pierwszej ulgi.

Art. 191.

Jeżeli dobra skutkiem nadzwyczajnych klęsk uległy takiemu zniszczeniu, że właściciel utracił całkowity czysty dochód roczny, nadto równą temuż dochodowi część kapitału obrotowego, albo też poniósł stratę, przewyższającą dwuletni średni czysty dochód, w takim razie może być udzielona wyjątkowa ulga przez rozkład najwyżej czterech rat półrocznych na równe części, spłacalne w tyłu półroczach, ile ich pozostaje do całkowitego umorzenia pożyczki.

Przy tej wyjątkowej uldze wszelkie inne ulgi, poprzednio właścicielowi przyznane, zniesione zostaną.

Po takiej uldze żadna inna przyznana już być nie może.

Art. 192.

Ulgi, wymienione w art. 190 i 191, mogą być udzielane jedynie na mocy zgodnych decyzji Dyrekcji Głównej i Prezesa Komitetu Towarzystwa.

Art. 193.

Rata półroczna, przypadająca do poboru bezpośrednio przed klęską, może być uważana za jedną z rat najbliższych, objętych ulgą.

Art. 194.

Przyznanie ulgi zależy:

- 1) od zawiadomienia Dyrekcji Głównej o klęsce w czasie właściwym, a mianowicie: o nieurodzaju i gradobiciu przed 15 listopada tegoż roku, o każdej zaś innej — najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy po zaszłym wypadku i
- 2) od poprzedniego sprawdzenia klęski.

Art. 195.

Pobór rat półrocznych, tytułem ulgi rozłożonych, rozpocznie się najpóźniej w terminie grudniowym roku następującego po tym, w którym klęska miała miejsce. Od rat rozłożonych nie będzie pobierany procent od zaległości, wszakże, poczynając od terminu, w którym pierwsza część rat rozłożonych powinna być wniesiona, Towarzystwo pobiera procent w wysokości, przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa oznaczonej.

Art. 196.

Rozkład rat ustaje od czasu wypowiedzenia pożyczki (art. 201) tudzież wskutek sprzedaży dóbr za rozłożone lub bieżące zaległości. Raty rozłożone korzystają z pierwszeństwa hipotecznego narówni z ratami bieżącymi i zalegającymi.

Art. 197.

W wyjątkowych, nieprzewidzianych w niniejszej ustawie okolicznościach, Dyrekcja Główna w zwykłym komplecie mocna jest udzielać stowarzyszonemu ulg w opłacie rat, o ile zgodzi się na to Prezes Komitetu i o ile ulgi te pogodzić się dadzą z ogólnym interesem Towarzystwa.

R o z d z i a ł III.

Przedterminowa spłata i zwrot (wypowiedzenie) pożyczki.

Art. 198.

Stowarzyszony ma prawo w każdym czasie spłacić pożyczkę w całości lub części takimi samymi listami zastawnymi, w jakich pożyczka udzielona została, w nominalnej wartości, z odpowiednimi kuponami, albo też gotowizną.

Przyjmowanie przedterminowych spłat pożyczek może być wstrzymane lub ograniczone, na mocy uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu.

Art. 199.

Jeżeli wartość dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa, obniży się tak dalece, iż w stosunku do pożyczki nie dosięga już granic, przez ustawę Towarzystwa wymaganych, albo jeżeli właściciel dóbr nie spełnił któregośkolwiek z zobowiązań, w artykułach 109, 110 i 128 wskazanych, Towarzystwo może domagać się bądź innego ustawie odpowiadającego zabezpieczenia dla niemającej pokrycia części pożyczki, bądź zwrotu odpowiedniej części pożyczki.

Jeżeli dobra, wbrew artykułowi 128, doprowadzone zostały do takiego stanu, wobec którego podług zasad niniejszej ustawy pożyczka na dobra nie mogłaby być przyznana, Towarzystwo może żądać zwrotu całkowitej pożyczki.

Art. 200.

Żądanie zwrotu pożyczki następuje na mocy zgodnych decyzji Dyrekcji Główniej i Komitetu Towarzystwa.

Decyzja powinna być poprzedzona zbadaniem, o ile właściciel nie spełnił obowiązków, wskazanych w art. 109, 110 i 128, lub też o ile obniżyła się wartość dóbr, w razie zaś potrzeby — sprawdzeniem na gruncie taksy dóbr celem wyjaśnienia, czy i do jakiego stopnia bezpieczeństwo pożyczki zostało zachwane.

Art. 201.

Decyzja, stanowiąca zwrot pożyczki, powinna być doręczona właścicielowi dóbr w sposób, w art. 219 wskazany, z ostrzeżeniem, że, jeżeli w ciągu dni dziewięćdziesięciu nie spłaci wypowiedzianej pożyczki, dobra jego zostaną sprzedane przez Towarzystwo w drodze publicznej licytacji.

Na mocy decyzji, dotyczącej zwrotu pożyczki, delegowany Dyrekcji Główniej czyni niezwłocznie wniosek względem zamieszczenia w dziale III i IV wykazu hipotecznego odpowiednich wzmianek o wypowiedzeniu pożyczki.

Jeżeli przyczyny, które spowodowały żądanie zwrotu pożyczki, zostaną usunięte przed terminem sprzedaży dóbr, Dyrekcja Główna mocna będzie odwołać sprzedaż i wszelkie następstwą wypowiedzenia.

Art. 202.

Po każdej jednorazowej spłacie całości lub części pożyczki, dokonanej w sposób wskazany w art. 198, delegowany Dyrekcji Główniej uczyni w hipotece wniosek o odpowiednie wykreślenie na koszt stowarzyszonego.

Listy zastawne na sumę, odpowiadającą zwróconej pożyczce, umorzone będą a następnie zniszczone w sposób, wskazany w art. 153 i 161.

T Y T U Ł VII.

KONWERSJA POŻYCZEK.

Art. 203.

Po umorzeniu lub spłaceniu najmniej 1/10 części pożyczki, zahipotekowanej na dobrach, stowarzyszony ma prawo żądać konwersji, t. j. przeniesienia nieumorzonej części pożyczki do nowego okresu umorzenia. Konwersja nie może być dokonana, jeżeli na dobrach ciąży zaległości (art. 123).

Stowarzyszony, żądający konwersji, powinien wnieść do Dyrekcji Główniej odpowiednie podanie.

W każdym jednak razie, gdy dłużnik spłaci przynajmniej 1/10 część pożyczki, a nie ma zaległości, może żądać, aby spłacona część pożyczki została w wykazie hipotecznym wykreślona; w takim przypadku wysokość raty przy spłacie nieumorzonej części pożyczki pozostaje niezmienną.

Art. 204.

Przy każdym przeniesieniu pożyczki do nowego okresu umorzenia władze Towarzystwa mogą sprawdzać na gruncie stan i wartość dóbr.

Art. 205.

Decyzja Dyrekcji Główniej, przyznająca konwersję, wykonana będzie w hipotece, na wniosek delegowanego Dyrekcji Główniej, bez wpływu właściciela i wierzycieli hipotecznych.

Pożyczka, przeniesiona do nowego okresu umorzenia, zachowuje takie samo pierwszeństwo hipoteczne, jakie służyło pierwotnej pożyczce.

Art. 206.

Przy przeniesieniu pożyczki, udzielonej w listach zastawnych serji zamkniętej, listy tej serji na sumę, odpowiadającą nieumorzonej części pożyczki, powinny być wycofane z obiegu i zamienione na listy zastawne serji bieżącej.

Art. 207.

Dyrekcja Główna mocna jest dopełniać zamiary listów zastawnych stopniowo, t. j. bez jednoczesnego z konwersją pożyczki wycofania z obiegu listów zastawnych serji zamkniętej.

Art. 208.

Sumy, niezbędne do stopniowego wycofania z obiegu listów zastawnych serji zamkniętej, Towarzystwo wydaje sposobem zaliczeń. Zaliczenia te pokryte będą gotowizną, osiągniętą ze sprzedaży listów zastawnych nowowystawionych na sumę, odpowiadającą nominalnej wartości wycofanych z obiegu listów zastawnych serji zamkniętej. Stowarzyszeni, żądający konwersji pożyczki i zamiany listów zastawnych, płacą obliczoną przez Towarzystwo różnicę kursu pomiędzy nowymi i dawnymi listami zastawnymi.

Art. 209.

W razie wypuszczenia serji listów zastawnych ze stopą procentową, niższą od poprzedniej, Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa władne jest postanowić, aby całość lub część kosztów konwersji była pokryta z funduszków Towarzystwa.

Art. 210.

Wzmianka o wycofaniu z obiegu listów zastawnych z powodu konwersji zapisana będzie w księgach listów zastawnych.

Art. 211.

Listy zastawne, wycofane z obiegu z powodu konwersji, ulegają zniszczeniu w sposób, w art. 161 wskazany.

TYTUŁ VIII.

SCIĄGANIE ZALEGŁOŚCI I ŚRODKI OCHRONNE.

Rozdział I.

Ściąganie zaległości.

Art. 212.

Jeśli stowarzyszony nie wniesie we właściwym terminie raty, należnej od pożyczki, obowiązany będzie płacić procent od zaległej sumy w stosunku, oznaczonym przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, licząc część miesiąca za cały miesiąc.

Odpowiednia uchwała, o ileby wprowadzała odsetki zwłoki wyższe niż pół procent miesięcznie, powinna dla ważności uzyskać zatwierdzenie Ministra Skarbu.

W ciągu dwóch miesięcy po terminie Towarzystwo nie zarządza żadnych środków egzekucyjnych; jeżeli zaś w tym czasie cała zaległość nie zostanie pokryta, Dyrekcja Główna wyda decyzję względem wystawienia dóbr na sprzedaż.

Art. 213.

Dyrekcja Główna układa warunki licytacyjne i oznacza termin sprzedaży, który przypadać może najwcześniej po upływie siedmiu miesięcy od daty powyższej decyzji.

Jednocześnie Dyrekcja Główna wysyła delegowanego na grunt, celem sporządzenia treściwego opisu dóbr.

Art. 214.

Warunki licytacyjne będą ułożone podług zasad następujących:

1) przystępujący do licytacji powinien złożyć oznaczone przez Dyrekcję Główną podług art. 238

lub 242 wadium w gotowiznie albo w listach zastawnych z właściwymi kuponami, z upoważnieniem do sprzedaży tych listów.

Wadium nie utrzymującego się przy licytacji będzie mu niezwłocznie zwrócone, wadium zaś plus-licytanta Dyrekcja Główna zatrzyma i po upływie ośmiu dni użyje na pokrycie należności uprzywilejowanych na mocy ustępów 1 — 3 art. 41 ustawy hipotecznej z roku 1818 i przepisów innych ustaw, o ile służy im pierwszeństwo przed pożyczką Towarzystwa, oraz na zaspokojenie wszystkich poszukiwanych przez Towarzystwo zaległości i kosztów sprzedaży. Przewyżkę, jakaby pozostała, Dyrekcja Główna wniesie do depozytu sądowego.

1) Nadto, o ile dobra są obciążone pożyczką, wydaną w listach zastawnych nowych seryj, wypuszczonych po dniu 1 listopada 1932 r., przystępujący do licytacji powinien złożyć w protokole licytacyjnym oświadczenie, że w razie nabycia dóbr, przyjmie osobistą odpowiedzialność za wzmiankowaną pożyczkę z całego swego majątku, lub też spłaci ją w terminie dwudziestodniowym, wyznaczonym do wykonania warunków licytacyjnych.

Jeżeli licytacja odbywa się w poszukiwaniu pożyczki lub jej części wskutek zażądania przez Towarzystwo jej zwrotu przedterminowego na mocy art. 199 ustawy niniejszej, nabywca nie będzie mógł potrącić z szacunku dochodzonej pożyczki i będzie musiał ją spłacić w terminie dwudziestodniowym od dnia licytacji, o ile nie będzie zwolniony od tego obowiązku przez decyzję Dyrekcji Główny.

2) Z postąpionego za dobra szacunku nabywca potrąci: złożone przez siebie wadium, zaległe podatki i inne, z mocy ustępów 1 — 3 art. 41 ustawy hipotecznej z roku 1818 i przepisów innych ustaw korzystające z pierwszeństwa przed pożyczkami Towarzystwa uprzywilejowane należności, o ileby je oddzielnie uiszcili; część pożyczki Towarzystwa w ilości, jaka po zaspokojeniu zaległości pozostanie do umorzenia, o ile nie ulega spłacie na mocy przepisu, zawartego w punkcie 1^o artykułu niniejszego, resztę zaś sumy szacunkowej, a w tem ewentualnie i pożyczkę Towarzystwa, lub jej część ulegającą spłacie, wniesie najpóźniej w dwadzieścia dni po licytacji do depozytu sądowego w gotowiznie lub w listach zastawnych z właściwymi kuponami i dopłatą różnicy kursu, pod rygorem utraty wadium i uznania sprzedaży za niedoszłą do skutku (art. 246).

Z przypadającej do wniesienia reszty szacunku nabywca może potrącić i zatrzymać do czasu klasyfikacji własną niesporną sumę hipoteczną oraz sumę każdego wierzyciela hipotecznego, który na to pozwoli. W obu razach potrącenie nastąpi bez procentu i w takiej jedynie wysokości w jakiej sumy powyższe mogą być pokryte z szacunku.

3) Niezależnie od postąpionego za dobra szacunku nabywca przejmie na siebie zaspokajanie wszystkich należności, do gruntu przywiązanych, w art. 41 ustawy hipotecznej z roku 1818 i w przepisach innych ustaw wyszczególnionych, oraz ciężarów wieczystych, w myśl art. 44 tejże ustawy, o ile służy im pierwszeństwo przed pożyczkami Towarzystwa.

4) Nabywca, również w ciągu dwudziestodniowego terminu, obowiązany będzie prócz postąpionego za dobra szacunku uiścić opłaty, pobierane przy sprzedaży dóbr nieruchomości.

5) Od czasu sprzedaży dóbr wszelkie z nich dochody należą do nabywcy, który od tego terminu ma obowiązek zaspakajania wszystkich przypadających z dóbr podatków skarbowych, opłat należnych Towarzystwu, oraz innych ciężących dobra zobowiązań.

Nabywcę dóbr obowiązują również wszelkie prawa do gruntu i służebności, zapewnione właściciom na mocy ukazu z dnia 19 lutego 1864 roku bądź ujawnione w wykazie hipotecznym, bądź przyznane im decyzjami władz do spraw włościńskich, lub też oparte na układach, przez poprzedniego właściciela dóbr z włościanami zawartych i prawnie potwierdzonych.

6) Dobra sprzedawane są na podstawie wykazu hipotecznego. Inwentarz żywy i martwy, stanowiący z mocy kodeksu cywilnego przynależność dóbr, uważa się za sprzedawany łącznie z dobrami.

Nabywca powinien przekonać się na gruncie o wszelkich szczegółach i obejmie dobra w takim stanie, w jakim znajdować się będą. Władze Towarzystwa nie odpowiadają w żadnym razie ani za rozległość, ani za niedokładność opisu dóbr, ani za jakiegokolwiek pogorszenia lub ubytek inwentarza, co jednak nie tamuje nabywcy możliwości żądania od poprzedniego właściciela dóbr lub od osób trzecich wynagrodzenia za straty, wynikłe z ich winy po sporządzeniu opisu dóbr.

7) Tytuł własności dóbr przepisany będzie na nabywcę po złożeniu przez niego dowodów spełnienia wszystkich warunków licytacyjnych. Jeżeli całe dobra, lub jakiegokolwiek część tychże są w posiadaniu osób trzecich, jako to: dzierżawców, zastawników lub użytkowników, sprzedaż niweczy prawa tych osób.

8) Wprowadzenie nabywcy w posiadanie po złożeniu przez niego Dyrekcji Głównej wypisu z wykazu hipotecznego, poświadczającego przepisanie na jego imię tytułu własności, dopełni delegowany Dyrekcji Głównej w formie krótkiego protokołu, w którym oznajmi miejscowemu lub najbliższemu wójtowi gminy i mieszkańcom miejscowym, że nabywca jest właścicielem dóbr, poprzedniemu zaś właścicielowi dóbr lub użytkownikom (ust. 7) ustąpić z dóbr poleci.

9) Licytacja rozpocznie się od sumy, na jaką dobra zostały oszacowane przy udzielaniu pożyczki Towarzystwa, lecz w każdym razie nie niższej, niż ogólna suma nieumorzonej pożyczki Towarzystwa z dodaniem wszelkich zaległości, oraz trzechletnich podatków zaległych i kosztów egzekucyjnych.

10) Prócz postąpionego szacunku nabywca jest obowiązany ponieść kosztą licytacji i wprowadzenia w posiadanie (ust. 8), a mianowicie:

- a) kosztą wyciągów hipotecznych,
- b) kosztą notarialne za odbycie licytacji,
- c) kosztą zjazdu na grunt delegowanego Dyrekcji Głównej i
- d) kosztą sądowe.

Art. 215.

Delegowany Dyrekcji Głównej wnosi do księgi hipotecznej dóbr wystawionych na sprzedaż:

- a) poświadczoną kopję decyzji Dyrekcji Głównej, upoważniającej do sprzedaży dóbr i
- b) warunki licytacyjne.

Art. 216.

Wydział hipoteczny postanawia wpisanie do działu III wykazu hipotecznego ostrzeżenia: że dobra wystawione są na sprzedaż przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie pod warunkami, do księgi hipotecznej złożonemi, ze wskazaniem w tem ostrzeżeniu, przed którym notariuszem i którego dnia sprzedaż odbywać się będzie.

Decyzja wydziału hipotecznego, stanowiąca wniesienie do księgi hipotecznej powyższego ostrzeżenia, nie ulega apelacji.

Art. 217.

Pisarz hipoteczny obowiązany jest na żądanie Dyrekcji Głównej dostarczyć jej niezwłocznie wiadomości o miejscu zamieszkania właścicieli i osób, które przed datą wniesienia do hipoteki przytoczonej w art. 216 wzmianki ujawniły swoje prawa czystym wpisem lub przez ostrzeżenie albo zastrzeżenie.

Art. 218.

Na podstawie wiadomości, wzmiankowanych w art. 217, o miejscach zamieszkań, Dyrekcja Główna doręcza właścicielom i wierzycielom hipotecznym krótkie zawiadomienia z objaśnieniem, że dobra wystawione są na sprzedaż i że warunki licytacyjne są do przejrzania w księdze hipotecznej i w Dyrekcji Głównej.

W zawiadomieniu wskazać należy:

- a) termin licytacji;
- b) cyfrę zaległości, przypadających Towarzystwu do terminu sprzedaży, oraz ewentualną sumę pożyczki, wymagalnej przedterminowo;
- c) wysokość wadium i sumy, od której rozpoczęta będzie licytacja;
- d) nazwisko notariusza, przed którym nastąpi sprzedaż;
- e) a nadto uczynić wzmiankę, iż w razie nie dojścia do skutku sprzedaży dla braku licytantów, druga i ostateczna sprzedaż od niższego szacunku odbędzie się bez powtórnego zawiadomienia.

Powyższe zawiadomienia powinny być doręczone przynajmniej na sto dwadzieścia dni przed terminem sprzedaży.

Art. 219.

Zawiadomienia będą wręczane w rzeczywistem lub obranem miejscu zamieszkania właścicieli dóbr i wierzycieli w sposób, wskazany w ustawie postępowania sądowego cywilnego.

W razie wniesienia do księgi hipotecznej wzmianki o otwarciu postępowania spadkowego po właścicielu, współwłaścicielach lub wierzycielu, bieg egzekucji Towarzystwa nie będzie wstrzymany, lecz zawiadomienia doręczać należy sukcesorom

zbiorowo, bez wskazania ich nazwiska w rzeczywistości lub obranem miejscu zamieszkania spadkodawcy. Jeżeli postępowanie spadkowe toczy się po właścicielu lub jednym z współwłaścicieli dóbr, doręczenie zawiadomienia nastąpić powinno i w samych dobrach, ulegających sprzedaży.

Wręczenie zawiadomienia na terenie b. zaboru rosyjskiego dopełnione będzie za pośrednictwem właściwych komorników.

W pozostałych dzielnicach Rzeczypospolitej zawiadomienia będą wręczane przez osoby, wyznaczone na żądanie władz Towarzystwa do tej czynności przez prezesa sądu właściwego według miejsca zamieszkania adresata.

Zawiadomienia dla wierzycieli i innych osób interesowanych, mających wpisy hipoteczne bez obranego miejsca zamieszkania, z księgi hipotecznej wiadomego, będą ogłoszone raz jeden w pismach, w art. 221 wymienionych, przynajmniej na 120 dni przed terminem sprzedaży.

Za doręczenie zawiadomień komornicy sądowi, bądź inne osoby, doręczające zawiadomienia, otrzymują wynagrodzenie od Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie według taksy doręczenia zawiadomień sądowych.

Wręczenie przez komorników sądowych (ustęp 3) bądź przez inne osoby zawiadomień, wysyłanych bezpośrednio z Dyrekcji Głównej, uważa się za prawne.

Art. 220.

Zamieszkali w jednej wsi lub osadzie włościańskie i koloniści, których prawa ujawnione są w dziale III wykazu hipotecznego, zawiadamiani będą zbiorowo bez wymienienia ich nazwisk, przez doręczenie jednego egzemplarza zawiadomienia na ręce miejscowego sołtysa. O sprzedaży dóbr za zaległe należności Towarzystwa włościanie tych dóbr, uwłaszczeni na mocy ukazu z dnia 19 lutego 1864 r., nie będą zawiadamiani.

Art. 221.

Dyrekcja Główna zamieszcza w dziennikach krótkie ogłoszenia o sprzedaży dóbr, ze wskazaniem wiadomości, w art. 218 wymienionych. Ogłoszenia te będą dopełnione jednokrotnie w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości i w jednym z dzienników warszawskich.

Art. 222.

Lista dóbr, wystawionych na sprzedaż, wywieziona będzie w biurze Dyrekcji Głównej i właściwego wydziału hipotecznego.

Art. 223.

Na sto przynajmniej dni przed terminem sprzedaży dóbr delegowany Dyrekcji Głównej składa do hipoteki:

- a) oryginały doręczonych zawiadomień;
- b) egzemplarze dzienników, w których zamieszczone zostały ogłoszenia o sprzedaży, i przy stosownym wniosku, zeznanym przed notariuszem, do odbycia sprzedaży wyznaczonym, lub w jego kancelarii przed zastępującym jego miejsce, zażąda poświadcze-

nia przez wydział hipoteczny, że wszystkie formalności sprzedaży zostały dopełnione.

W tych miejscowościach, w których notariusze przy wydziałach hipotecznych sądów okręgowych mają swe kancelarie poza gmachem, mieszczącym archiwum hipoteczne, odpowiedni wniosek może być zeznany przed właściwym pisarzem hipotecznym.

Art. 224.

Księga hipoteczna dóbr, na sprzedaż wystawionych, powinna od chwili zeznania w niej wspomnianego w art. 223 wniosku, znajdować się u notariusza, wyznaczonego do odbycia sprzedaży. W tych miejscowościach, w których notariusze przy wydziałach hipotecznych sądów okręgowych mają swe kancelarie poza gmachem, mieszczącym archiwum hipoteczne, — księgi hipoteczne pozostawać będą w tych archiwach.

Właściciel dóbr i wierzyciele hipoteczni mają prawo w ciągu dni pięciu zgłosić się do notariusza lub jego zastępcy, a w tych miejscowościach, w których, stosownie do przepisu wyżej zamieszczonego, księgi hipoteczne pozostawać mają w archiwach hipotecznych, — do właściwego pisarza hipotecznego i zadyktować do księgi hipotecznej w odpowiednim wniosku zarzuty co do formy ogłoszeń i wezwań.

Każdy, czyniący zarzuty, powinien, pod nieważnością obrać sobie zamieszkanie w mieście, gdzie urzęduje archiwum hipoteczne, w którym się znajduje księga wieczysta sprzedawanych dóbr.

Najpóźniej na dni dziewięćdziesiąt pięć przed terminem licytacji notariusz jest obowiązany przedstawić księgę wydziałowi hipotecznemu.

Art. 225.

Wydział hipoteczny w ciągu dni ośmiu od daty przedstawienia mu księgi hipotecznej wydaje decyzję, w której albo poświadcza spełnienie formalności sprzedażowych, albo znosi postępowanie już dokonane. Wydział hipoteczny w takim jedynie razie może znieść dokonane już postępowanie, jeżeli wezwania nie zostały doręczone w terminie, w art. 218 wskazanym, lub jeżeli nie były spełnione formalności, przepisane w art. 221 i 223.

Art. 226.

Od decyzji wydziału hipotecznego najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od dnia jej ogłoszenia może być złożona apelacja w sposób, przepisany w ustawie postępowania sądowego cywilnego dla podawania skarg apelacyjnych od wyroków sądów okręgowych, tak przez Dyrekcję Główną jak przez interesowanych, którzy zadyktowali do księgi hipotecznej zarzuty przeciwko niezachowaniu ustanowionych formalności. Dyrekcja Główna wolna jest od składania przy apelacji opłat sądowych.

Art. 227.

Decyzja, stanowiąca zwrot lub pozostawienie bez biegu skargi apelacyjnej, wydana być powinna przez wydział hipoteczny najpóźniej w ciągu dni pięciu i w ciągu następnych dni trzech podana do wiadomości strony apelującej w obranym przez nią stosownie do art. 224 zamieszkanu. Dla uzupełnie-

nia braków, skutkujących pozostawienie bez biegu, służyć będzie termin siedmiodniowy od daty ogłoszenia decyzji. Prośby o przywrócenie prawa do apelacji również tylko w ciągu dni siedmiu od daty ogłoszenia decyzji podawane być mogą.

Art. 228.

Wydział hipoteczny w ciągu dni siedmiu od daty otrzymania skargi apelacyjnej wniesie do księgi hipotecznej wzmiankę o apelacji, zakomunikuje stronie przeciwnej kopję skargi apelacyjnej, odesła tę skargę do sądu apelacyjnego i zawiadomi o tem apelującego.

Art. 229.

Do złożenia sądowi apelacyjnemu odpowiedzi na skargę apelacyjną służy stronie przeciwnej termin siedmiodniowy od daty doręczenia jej kopji skargi apelacyjnej.

Art. 230.

Termin wprowadzenia w sądzie apelacyjnym sprawy ze skargi apelacyjnej wyznaczony być powinien z pierwszeństwem przed innymi sprawami i w każdym razie najpóźniej w dni osiem po otrzymaniu odpowiedzi na skargę lub po upływie terminu, na przedstawienie tej odpowiedzi wyznaczonego.

Wyrok sądu apelacyjnego uważany będzie za ostateczny i opozycja trzeciego, restytucja, ani skarga kasacyjna nie będą dopuszczalne.

W ciągu dni siedmiu od daty wydania wyroku sądu apelacyjnego wyrok ten powinien być odesłany wraz z aktami do wydziału hipotecznego, celem właściwego w hipotece wykonania.

Wydział hipoteczny jest obowiązany niezwłocznie przystąpić do wykonania wyroku i najpóźniej na dni osiem przed terminem licytacji zawiadomić o tem Dyрекcję Główną w obranem przez nią w miejscu urzędowania wydziału hipotecznego zamieszkaniu prawnem.

Art. 231.

Gdyby wydział hipoteczny bez żądania osób trzecich sam unieważnił rozpoczęte postępowanie, w takim razie prawo apelacji służy tylko Dyrekcji Główniej i do udziału w sprawie nikt z interesowanych dopuszczony być nie może. W tym razie stosować należy art. 226, 228 i 230 z tą jedynie zmianą, że wydział hipoteczny po wniesieniu do księgi hipotecznej wzmianki o apelacji przesyła sprawę apelacyjną wprost do sądu apelacyjnego, oraz że termin do wprowadzenia sprawy w tymże sądzie wyznaczony być powinien niezwłocznie po otrzymaniu skargi apelacyjnej.

Art. 232.

Nikt z interesowanych nie ma prawa zanoszenia skargi na decyzję wydziału hipotecznego, unieważniającą rozpoczęte postępowanie, skoro Dyrekcja Główna oznajmi, że na tej decyzji poprzestaje.

Art. 233.

Jeżeli w terminie oznaczonym sprzedaż z powodu braku licytantów nie doszła do skutku, no-

tarjusz spisuje odpowiedni protokół. Dyrekcja Główna zarządza drugą i ostateczną sprzedaż z zachowaniem formalności, przepisanych w art. 234 — 238.

Art. 234.

Dyrekcja Główna wyznacza termin drugiej sprzedaży najwcześniej w dni sześćdziesiąt po niedojściu pierwszej do skutku i układa warunki licytacyjne podług art. 214 z następującymi zmianami:

1) że licytacja rozpoczynać się będzie od niższego szacunku t. j. od sumy wyrównywającej tę część pożyczki Towarzystwa, jaka po uiszczeniu zaległości pozostanie do umorzenia, z doliczeniem nadto: trzechletnich podatków skarbowych i ciężarów uprzywilejowanych z mocy ustępu 1, 2 i 3 art. 41 ustawy hipotecznej z r. 1818 i przepisów innych ustaw, o ile im służy pierwszeństwo przed pożyczkami Towarzystwa (jeżeli podatki te i ciężary zalegają), zaległości w opłatach Towarzystwu przypadających, obliczonych do terminu, wyznaczonego do drugiej sprzedaży, oraz kosztów pierwszej i drugiej sprzedaży.

2) że jeżeli nikt nie stanie do licytacji, dobra przejdą na własność Towarzystwa w sumie niższego szacunku, ustanowionego na mocy punktu pierwszego niniejszego artykułu. Gdy dobra przechodzą na własność Towarzystwa, gaśnie odpowiedzialność osobista dłużnika za pożyczkę Towarzystwa, obciążającą te dobra.

Jednocześnie Dyrekcja Główna w sposób, w artykułach 215 i 216 określony, zarządzi ujawnienie drugiej sprzedaży w dziale III wykazu hipotecznego.

Art. 235.

Na dni najmniej dwadzieścia przed terminem drugiej sprzedaży Dyrekcja Główna umieszcza o tej sprzedaży jednorazowe ogłoszenie w sposób, w art. 221 wskazany, ze wzmianką, że sprzedaż pierwsza nie przyszła do skutku dla braku licytantów.

Art. 236.

Na dni najmniej pięć przed terminem drugiej sprzedaży delegowany Dyrekcji Główniej złoży do księgi hipotecznej egzemplarze dzienników, przekonujące o dopełnionych ogłoszeniach, poczem wydział hipoteczny przed terminem, na sprzedaż oznaczonym, wyda ostateczną w ostatniej instancji decyzję, w której albo uzna spełnienie formalności, przy drugiej sprzedaży wymaganych, albo zniesie poprzednie postępowanie. W pierwszym razie ostateczna sprzedaż odbędzie się w terminie oznaczonym, w drugim—Dyrekcja Główna zarządzi sprzedaż ostateczną przy powtórzeniu ogłoszenia w dziennikach i ujawnieniu nowego terminu sprzedaży w dziale III wykazu hipotecznego.

Art. 237.

Pomiędzy pierwszą a drugą sprzedażą oraz po sprzedaży żadne zarzuty przeciwko niewykonaniu formalności nie mogą być wnoszone do księgi hipotecznej ani przez właściciela dóbr, ani przez wierzycieli hipotecznych.

Art. 238.

Przy ustanowieniu wysokości wadjum do pierwszej lub drugiej sprzedaży władze Towarzystwa baczycy powinny, aby to wadjum pokrywało:

- a) podatki skarbowe trzyletnie i inne ciężary uprzywilejowane z mocy ust. 1, 2 i 3 art. 41 ustawy hipotecznej z r. 1818 i przepisów innych ustaw, o ile im służy pierwszeństwo przed pożyczkami Towarzystwa;
- b) zaległe opłaty Towarzystwu należne oraz narosnąć mogące w ciągu sprzedaży wraz z procentami od zaległości; i
- c) koszty egzekucyjne, w przybliżeniu obliczone (art. 247).

Art. 239.

Licytacja odbywa się w obecności delegowanego Dyrekcji Głównej przed notariuszem, w ogłoszeniach wymienionym, a w razie przeszkody w jego kancelarii przed jego zastępcą.

W tych miejscowościach, w których notariusze przy wydziałach hipotecznych sądów okręgowych mają swe kancelarie poza gmachem, mieszczącym archiwa hipoteczne, sprzedaże odbywają się we właściwych kancelariach hipotecznych przed notariuszem, w ogłoszeniach wymienionym, a w razie przeszkody przed jego zastępcą.

Licytacja powinna być rozpoczęta między godziną jedenastą z rana a drugą po południu.

Mający chęć nabycia dóbr może brać udział w licytacji osobiście lub przez upoważnionego odpowiednio pełnomocnika.

Każde postąpienie będzie wniesione do protokołu licytacji obok nazwiska licytanta, ogłoszone obecnym przy licytacji i zapisane do protokołu przez samych licytantów, lub na ich żądanie przez notariusza.

Postępujący najwyższą sumę obowiązany jest wskazać w protokole licytacyjnym obrane przez siebie miejsce zamieszkania w mieście, w którym odbywała się licytacja.

W protokole licytacji notariusz czyni krótką wzmiankę o spełnieniu poprzedzających sprzedaż formalności i o wyrokach sądowych, jeżeli zapadły.

Art. 240.

Dobra są zwolnione od sprzedaży przed licytacją, a nawet w czasie samej licytacji, jeżeli właściciel przed jej ukończeniem zaspokoi całą należność, za którą dobra zostały wystawione na sprzedaż, wraz z kosztami egzekucji.

Jeżeli dobra są wystawione na sprzedaż wskutek zażądania zwrotu całkowitej pożyczki, lub jej części, będą one mogły być zwolnione od sprzedaży przez zgodną decyzję Dyrekcji Głównej i Komitetu, według ich uznania, w razie zapłacenia wszystkich zaległości od dochodzonej pożyczki wraz z procentami, oraz kosztów egzekucji, a ewentualnie i określonej części pożyczki.

Przepis ten znajduje zastosowanie i w razie relicytacji lub nadlicytacji.

W tym ostatnim przypadku, w razie zwolnienia dóbr od sprzedaży po uiszczeniu zaległości, złożone

przez relicytanta lub nadlicytanta wadja ulegają zwrotowi.

Art. 241.

Jeżeli wadjum, złożone przez pluscytanta, okaże się niewystarczającym na pokrycie podatków, ciężarów uprzywilejowanych, zaległości Towarzystwa i kosztów egzekucyjnych i jeżeli pluscytant nie dopłaci w ciągu dni dwudziestu po licytacji brakującej sumy oraz jeżeli niezależnie od tego nie spłaci, w tym samym dwudziestodniowym terminie, pożyczki, która ewentualnie powinna być spłacona na mocy przepisów zawartych w punkcie 1^o i w punkcie 2 art. 214, — Dyrekcja Główna zarządzi relicytacją dóbr na ryzyko nabywcy, przy zachowaniu terminów i formalności, przepisanych dla drugiej czyli ostatecznej sprzedaży (art. 234 i nast.) oraz przy zastrzeżeniu, aby mający chęć kupna złożyli odpowiednie wadja.

Jeżeli relicytacja nastąpi po pierwszej sprzedaży, w takim razie rozpocznie się od sumy, od której rozpoczynała się poprzednia licytacja, zmniejszonej o cyfrę zapłaconych z wadjum uprzywilejowanych podatków i ciężarów oraz zaległych należności Towarzystwa. Gdyby nikt nie postąpił wyżej nad oznaczoną sumę, odbędzie się w tym samym terminie druga licytacja od sumy, do drugiej sprzedaży ustanowionej, o czym powinna być uczyniona w ogłoszeniu odpowiednia wzmianka.

Jeżeli relicytacja nastąpi po drugiej sprzedaży, rozpocznie się od sumy, do drugiej sprzedaży ustanowionej, o czym wzmiankę w ogłoszeniu uczynić należy, gdyby zaś nikt wyżej nie postąpił, dobra przechodzą na własność Towarzystwa, w sumie zniżonego szacunku, ustanowionego do drugiej sprzedaży.

Gdy dobra przechodzą na własność Towarzystwa, gaśnie odpowiedzialność osobista dłużnika za pożyczkę obciążającą dobra.

Art. 242.

W razie zażądania zwrotu pożyczki Dyrekcja Główna, po upływie oznaczonego w art. 201 terminu, zarządzi sprzedaż dóbr, do której ustanowi wadjum w sumie, wystarczającej na pokrycie wskazanej w art. 238 należności i na pokrycie jednej dziesiątej części pożyczki, jaka ma być zwrócona.

Art. 243.

Zarząd dóbr w ciągu postępowania sprzedażowego pozostaje przy właścicielu lub czasowym posiadaczu, z zastrzeżeniem, iż od czasu sporządzenia opisu dóbr (art. 213) taki właściciel lub posiadacz uważany będzie jako administrator, odpowiedzialny przed wierzycielami hipotecznymi za dochody z tychże dóbr i obowiązany do złożenia rachunku za cały czas zarządu.

Zebrane z dóbr dochody dołączone będą do sumy, otrzymanej ze sprzedaży.

Art. 244.

W razie postąpienia jednej czwartej części nadofiarowaną na odbytej licytacji sumę, może być wy-

wołana powtórna tych samych dóbr licytacja. Postępujący winien w ciągu dni ośmiu po odbytej licytacji wnieść do księgi hipotecznej stosowne oświadczenie przy dołączeniu kwitu Dyrekcji Głównej lub instytucji, jaka do przyjmowania wpływów na rzecz Towarzystwa upoważniona została, — na złożone wadium, i wypis takiego oświadczenia złożony Dyrekcji Głównej. Dyrekcja Główna wyznaczy termin powtórnej licytacji, na który wezwie poprzedniego pluslicytanta i postępujących część powyżej oznaczoną.

Wezwania będą doręczone interesowanym w obranych przez nich zamieszkaniach w mieście, gdzie urzęduje wydział hipoteczny, w którego okręgu znajdują się dobra, pod sprzedażą będące.

Art. 245.

Po przedstawieniu przez nabywcę dóbr dowodów spełnienia wszystkich warunków licytacyjnych wydział hipoteczny wydaje decyzję względem przepisania na niego tytułu własności, jeżeli zaś licytacja nie doszła do skutku, postanowi przepisanie dóbr na Towarzystwo. Kopja takiej decyzji wydana będzie nowemu właścicielowi. Jeżeli w ciągu miesiąca decyzja ta ani przez byłego właściciela dóbr ani przez któregośkolwiek z wierzycieli zaapelowana nie zostanie, lub jeżeli apelacja nie będzie ujawniona w księdze hipotecznej w sposób, w artykule 227 i 228 wskazany, decyzja, o której mowa, stanie się prawomocna. Wydział hipoteczny obowiązany będzie, nie czekając na wnioski interesowanych, wykreślić z wykazu hipotecznego wszystkie długi (prócz pożyczki Towarzystwa i sum poprzednio z szacunku potraconych) oraz wszystkie ciężary, ostrzeżenia i zastrzeżenia, zapisane w hipotece po pożyczce Towarzystwa (prócz wpisów, dotyczących praw włościan, z mocy ukazów z dnia 19 lutego 1864 r. zapisanych).

Apelacja byłego właściciela dóbr lub jego wierzyciela od wyroku wydziału hipotecznego, stanowiącego przepisanie tytułu własności na nabywcę, nie wstrzymuje wprowadzenia go w posiadanie dóbr.

Termin apelacji będzie miesięczny od dnia ogłoszenia decyzji wydziału hipotecznego. Apelacja rozpoznawana będzie podług przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego.

Art. 246.

Jeżeli nabywca dóbr uiszczy wszystkie zaległości, przypadające Towarzystwu, lecz nie usprawiedliwi spełnienia w dwudziestodniowym terminie warunku sprzedaży, wskazanego w ustępie 2 art. 214, wydział hipoteczny na wniosek Dyrekcji Głównej lub każdego z interesowanych uzna sprzedaż za niedoszlą do skutku i poleci wykreślić wszelkie wpisy, sprzedaży tej dotyczące.

Decyzja wydziału hipotecznego wprowadzona będzie w wykonanie, jeżeli nabywca nie założy apelacji w terminie miesięcznym.

Po uznaniu sprzedaży za niedoszlą do skutku przewyżka wadium odesłana zostanie do depozytu sądowego w myśl 1 ustępu art. 214, celem wydania, komu przypadnie podług pierwszeństwa hipotecznego.

Art. 247.

Koszta egzekucji po dzień licytacji odpowiednio do poniesionych wydatków oraz wynagrodzenie za dozór (art. 255) ustanawia Dyrekcja Główna, której decyzja jest ostateczna.

Art. 248.

Gdyby wprowadzenie nowonabywcy w posiadanie dóbr w myśl art. 214 tamowane było ze strony poprzedniego właściciela lub innych osób, tenże nowonabywca ma prawo udania się do właściwej władzy sądowej o wykonanie decyzji wydziału hipotecznego, przepisującej na niego tytuł własności dóbr (art. 245), podług przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego o wykonaniu wyroków sądowych.

Art. 249.

Klasyfikacja szacunku odbywa się w tym sądzie okręgowym, przy którym istnieje archiwum wydziału hipotecznego, posiadające księgę hipoteczną sprzedanych dóbr, w sposób, w ustawie postępowania sądowego cywilnego wskazany, bez udziału Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Kopja planu klasyfikacyjnego z poświadczeniem, że decyzja, plan ten zatwierdzająca, stała się prawomocną, złożona będzie przy wniosku nabywcy do księgi hipotecznej dóbr wywłaszczonych. Takie same kopje zostaną wydane wierzycielom, którzy podług tego planu mają być zaspokojeni z sum, wniesionych przez nabywcę do depozytu sądowego.

Art. 250.

Egzekucja na żądanie władz Towarzystwa nie wstrzymuje żadnych innych egzekucyj za podatki i ciężary, mające przywilej przed należnościami Towarzystwa, na mocy ustawy hipotecznej z roku 1818. Środki egzekucyjne, przedsiębrane przez władze administracyjne, nie przeszkadzają w żadnym razie takimże środkom ze strony Towarzystwa.

Przy wydzierżawieniu dóbr przez władze administracyjne żądana będzie od Dyrekcji Głównej wiadomość, jakie są zobowiązania dóbr względem Towarzystwa. Zobowiązania te powinny być wykonane przez dzierżawcę.

Art. 251.

Egzekucja na żądanie Towarzystwa nie pozbawia wierzycieli prawa przedsiębrania ze swej strony przeciwko tymże dobrom środków egzekucyjnych podług zasad ogólnego prawa; nawzajem egzekucja ze strony wierzycieli nie tamuje biegu egzekucji Towarzystwa.

Rozdział II.

Nadzór nad dobrami.

Art. 252.

Ogólny nadzór nad dobrami, obciążonemi pożyczką Towarzystwa, jest obowiązkiem Dyrekcji Głównej.

Art. 253.

Niezależnie od nadzoru ogólnego Dyrekcja Główna ma prawo ustanowić nad dobrami dozór szczególny.

O zaprowadzeniu dozoru szczególnego Dyrekcja Główna zawiadamia właściwego starostę.

Dozór szczególny może być zniesiony podług uznania Dyrekcji Głównej.

Członek władz Towarzystwa, nad którego dobrami dozór zaprowadzony został, obowiązkowo wychodzi z urzędowania.

Art. 254.

Dyrekcja Główna powinna zaprowadzić dozór szczególny:

- a) jednocześnie z doręczeniem decyzji co do wypowiedzenia pożyczki (art. 201),
- b) po pierwszej niedosłej do skutku sprzedaży (art. 233),
- c) w razie relicytacji dóbr (art. 241).

Art. 255.

Dozór szczególny powierzony będzie jednemu ze stowarzyszonych lub innej osobie, przez Dyrekcję Główną wyznaczonej, która zobowiąże się piśmiennie do przyjęcia dozoru.

Koszta dozoru ponoszą dobra.

Dyrekcja Główna władna jest zmienić dozorcę, przez siebie ustanowionego.

Art. 256.

Dozorca, któremu dozór szczególny został poruczony, powinien dołożyć starania, aby dobra nie uległy zniszczeniu, składać Dyrekcji Głównej sprawozdania, w razie zaś potrzeby projektować środki ochronne.

Art. 257.

Dozór, ustanowiony przez Towarzystwo, nie pozbawia wierzycieli hipotecznych prawa przedsiębrania ze swej strony dozwolonych przez prawo środków ochronnych.

TYTUŁ IX.

FUNDUSZE.

Art. 258.

Fundusze Towarzystwa składają się:

- I) a) z funduszu umorzenia listów zastawnych, przeznaczonego wyłącznie na umorzenie tych listów i pochodzącego z sum, wpłacanych na umorzenie bądź to w ratach obowiązujących, bądź jednorazowo w przypadku przedterminowej spłaty pożyczki,
- b) z funduszu, przeznaczonego na opłatę kuponów ubiegłych, a pochodzącego z odsetek od pożyczek;
- II) z funduszu rezerwowego (rezerwy specjalnej), przeznaczonego na zabezpieczenie terminowej wypłaty należności za kupony i wylosowane listy zastawne

na przypadek, gdyby bieżące wpływy Towarzystwa okazały się na ten cel niewystarczające;

- III) ze specjalnego funduszu gwarancyjnego, przewidzianego w artykułach 155¹ i 263⁵ ustawy niniejszej;
- IV) z funduszu pobieranego z opłat, uskutecznianych przez stowarzyszonych na zwrot pożyczek, zaciągniętych przez Towarzystwo;
- V) z funduszu ogólnego, do którego należy cały pozostały majątek ruchomy i nieruchomy Towarzystwa.

Art. 258¹.

Towarzystwo obowiązane jest tworzyć fundusz rezerwowy (rezerwę specjalną), dopóki jego wysokość nie osiągnie 1/10 sumy będących w obiegu nieumorzonych listów zastawnych:

1. z wpisowego, przewidzianego w art. 123 p. 6;
2. z procentów od funduszu rezerwowego;
3. z zysków, osiągniętych przez Towarzystwo ze skupu listów zastawnych, przeznaczonych na umorzenie;

4. z oznaczonej w art. 260 ustawy części zysków Towarzystwa;

5. z dochodów, uzyskanych z przedawnionych kuponów i wylosowanych listów zastawnych.

Fundusz rezerwowy będzie osobno administrowany.

Zaliczenia z funduszu rezerwowego powinny być zwracane temu funduszowi w miarę wpływów; bezzwrotne zaś straty Towarzystwa będą pokrywane ostatecznie funduszem rezerwowym.

Art. 259.

Za gotowiznę, należącą do funduszu rezerwowego, mogą być nabywane papiery procentowe państwowe, poręczone przez Rząd procentowe obligacje oraz papiery procentowe, zabezpieczone hipotecznie własnością nieruchomością, w Państwie Polskiem położoną, pod warunkiem, że wszystkie powyższe papiery będą wyrażone w walucie, mającej parytet złota, i że posiadają bezpieczeństwo pupilarne.

Art. 260.

Z dochodów Towarzystwa w każdym roku sprawozdawczym przelewa się obowiązkowo do funduszu rezerwowego (rezerwy specjalnej) co najmniej 5% dochodu brutto.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa w razie uznanej konieczności szybszego zwiększenia funduszu rezerwowego władne jest zwiększać sumę, przelewając z dochodów Towarzystwa, lub nawet postanowić przelew wszystkich dochodów Towarzystwa do pomienionego funduszu rezerwowego.

Do wzmiankowanych w artykule niniejszym dochodów nie zalicza się wpływów, wymienionych w art. 185.

Art. 261.

Skoro uzbierany fundusz rezerwowy stanowić będzie 10% od ogólnej sumy będących w obiegu nieumorzonych listów zastawnych, wówczas wpływy,

z których on się tworzy, wchodzi do specjalnego funduszu, pozostającego do rozporządzenia Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa na cele, wskazane w art. 154, 185 i 209. Powyższy fundusz specjalny zamieszczony ma być osobno na rachunku „Funduszu Ogólnego Towarzystwa“.

Zmniejszenie raty poborowej (art. 185) może nastąpić jedynie wówczas, gdy przewyżka rzeczona stanowić będzie co najmniej $\frac{1}{4}\%$ od ogólnej sumy pożyczek zabezpieczonych. Zmniejszenie to obliczone będzie w stosunku sumy nominalnej pożyczki, obciążającej dobra.

Art. 262.

Uchylony.

Art. 263.

Gdyby fundusz rezerwowy okazał się tak dalece wyczerpany, iż znajdujące się w kasach Towarzystwa sumy, do tego funduszu należące, nie byłyby dostateczne do zabezpieczenia terminowej wypłaty za kupony i wylosowane listy zastawne, wówczas Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa może postanowić wypuszczenie obligacji procentowych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego na warunkach, przedstawionych przez Towarzystwo a zatwierdzonych przez Ministra Skarbu. Obligacje mogą być wypuszczane tylko na mocy uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa i upoważnienia Ministra Skarbu. Nadto w razie potrzeby Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa będzie mogło uchwalić zaciągnięcie pożyczki w gotowiznie od instytucji rządowych lub prywatnych.

Kapitał nominalny wszystkich wypuszczonych na zasadach powyższych obligacji razem z sumą pożyczki, zaciągniętej w gotowiznie, w żadnym razie nie może przewyższać sumy wszystkich zaległości, przypadających Towarzystwu od ogółu pożyczek, zabezpieczonych na dobrach.

Art. 263¹, 263², 263³ i 263⁴.

Uchylone.

Art. 263⁵.

Wzmiankowany w art. 155¹ specjalny fundusz gwarancyjny nie może przekraczać 6% od pożyczek, z których powstał.

W razie spłaty przez normalne umorzenie pożyczki, z której powstał specjalny fundusz gwarancyjny, opłacającym tę pożyczkę dobrom z istniejącego w dacie spłaty specjalnego funduszu gwarancyjnego ulega zwrotowi taka suma, jaka wypadnie z tego funduszu w stosunku nominalnej sumy spłaconej pożyczki do ogólnej sumy nominalnej pożyczek, z których utworzono ten fundusz.

W razie przedterminowej spłaty wzmiankowanej pożyczki zwrotowi ze specjalnego funduszu gwarancyjnego ulegać będzie, bezpośrednio po spłacie pożyczki, tylko taka suma, jaka wypadnie w stosunku umorzonej przez opłaty rat części spłaconej pożyczki do ogólnej nominalnej sumy pożyczek, z których powstał ten fundusz. Reszta z po-

zostałego na rachunku dóbr specjalnego funduszu gwarancyjnego, o ile nie będzie wyczerpana zgodnie ze swym przeznaczeniem, będzie ulegała zwrotowi z chwilą umorzenia wszystkich listów zastawnych odpowiedniej serii.

Z chwilą gdy specjalny fundusz gwarancyjny, licząc w stosunku do nominalnej sumy listów zastawnych danej serii, pozostających w obiegu, będzie przekraczał normę procentową tego funduszu, ustaloną dla pożyczek, wydanych listami zastawnymi tej serii, Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa może postanowić dokonywanie w odpowiednim stosunku zwrotów części lub całości sum, figurujących na rachunkach specjalnego funduszu gwarancyjnego poszczególnych dóbr, tak dobrom, które spłaciły pożyczkę przed terminem, jak i dobrom, które spłaciły część pożyczki ratami amortyzacyjnymi.

Sumy specjalnego funduszu gwarancyjnego od pożyczek, wydanych na poszczególne dobra, stanowią własność dóbr, na których odpowiednia pożyczka jest zabezpieczona, a w razie przeniesienia całkowitej lub części pożyczki, z której powstał specjalny fundusz gwarancyjny, z hipoteki jednych dóbr na inne, wszystkie prawa do tego funduszu w stosunku do sumy nominalnej przenoszonej pożyczki przechodzą na dobra, na których hipotece będzie figurowała pożyczka w chwili spłacenia jej przez umorzenie ratami amortyzacyjnymi lub też przedterminowo.

Przypadająca na każde dobra część specjalnego funduszu gwarancyjnego przechodzi z samego prawa łącznie z prawem własności na nabywcę tych dóbr.

Art. 263⁶.

Specjalny fundusz gwarancyjny (art. 155¹ i 263⁵) ma być lokowany w ten sam sposób, jak i fundusz rezerwowy (rezerwa specjalna art. 260).

TYTUŁ IX¹.

Uchylony.

TYTUŁ X.

O ROZWIĄZANIU TOWARZYSTWA.

Art. 264.

Czas trwania Towarzystwa nie jest żadnym terminem ograniczony.

Art. 265.

W razie rozwiązania Towarzystwa Dyrekcja Główna obowiązana będzie po porozumieniu z Komitetem przedstawić Ministrowi Skarbu wnioski Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa co do terminu, w którym ma ustać udzielanie pożyczek, i co do sposobu zlikwidowania interesów Towarzystwa, a następnie dopełnić rozdziału majątku Towarzystwa, pozostałego po zaspokojeniu jego zobowiązań, pomiędzy stowarzyszonych, w stosunku do zabezpieczonych pożyczek.

Przepisy przechodnie.**I — VIII.**

Uchylone.

IX.

Art. 2 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie zmiany ustawy Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dnia 9 czerwca 1888 roku, uchwalonej przez Ogólne Zebranie połączonych Władz Towarzystwa w dniu 5 i 11 marca 1918 r. (Dz. Praw z roku 1919 Nr. 14, poz. 179), zachowuje swą moc.

X.

Uchylony.

XI.

Aż do czasu:

- a) zlikwidowania „Banku Ziemiańskiego w likwidacji” i spraw jego, przejętych przez inne instytucje, istniejące już lub nowopowstałe, oraz
- b) zlikwidowania udziału Towarzystwa w instytucjach, nie zajmujących się sprawami kredytu długoterminowego, —

1) Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Warszawie:

- a) będzie mogło za zezwoleniem Ministra Skarbu przedsięwziąć czynności, wychodzące poza zakres spraw, związanych z udzielaniem pożyczek na hipotekę dóbr nieruchomości ziemskich, o ile czynności te okażą się niezbędne dla doprowadzenia do skutku powyższych likwidacji;
- b) będzie mogło na mocy uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, niezależnie od opłat, w art. 185 wymienionych, pociągać stowarzyszonych do opłat, przeznaczonych na spłatę pożyczek zaciągniętych przez Towarzystwo na mocy art. XII niniejszych przepisów przechodnich;

2) Prezes Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego będzie mógł dokonywać lub zarządzać z własnej inicjatywy albo na żądanie dwóch radców Komitetu lub kompletu Dyrekcji Głównej rewizję rachunkowości, kasy i aktów Banku Ziemiańskiego w likwidacji;

3) Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa będzie miało prawo wyboru i zmiany członków Komisji Likwidacyjnej Banku Ziemiańskiego w likwidacji i zatwierdzania instrukcyj i regulaminów dla tej komisji, oraz delegowania przedstawicieli na Walne Zgromadzenia instytucyj, w których Towarzystwo będzie miało udział.

XII.

Do czasu, wskazanego w artykule XI niniejszych Przepisów Przechodnich, zachowuje moc

art. 263⁷ Ustawy Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w brzmieniu, ustalonym uchwałą Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dnia 20 grudnia 1930 r., a mianowicie w brzmieniu:

„Art. 263⁷.”

Dla uzyskania funduszków na cele Towarzystwa, przewidziane w punkcie II art. 1 statutu niniejszego (w brzmieniu, nadanym temu artykułowi uchwałą Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dnia 11 grudnia 1923 r.), może ono zaciągać pożyczki na mocy uchwał Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzonych przez Ministra Skarbu.

Pożyczki takie mogą być zaciągane i pod formą wypuszczenia obligacji, niezależnie od obligacji, przewidzianych w art. 263 statutu niniejszego. Warunki wypuszczenia i wzory takich obligacji podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, uchwalając zaciągnięcie pożyczki, określi jednocześnie formę i warunki jej zaciągnięcia i sposób jej spłaty, bądź to z przewyżki z opłat na administrację, pozostałej po pokryciu wydatków na utrzymanie instytucji, bądź z innych opłat specjalnie ustanowionych, bądź wreszcie z innych źródeł, będących w rozporządzeniu Towarzystwa, i w razie potrzeby uchwali wysokość opłat na umorzenie pożyczki z procentami i okres czasu, przez jaki opłaty te mają być pobierane, oraz związane z tą pożyczką dodatkowe zobowiązania Towarzystwa. W okresie amortyzacji pożyczki, zaciągniętej przez Towarzystwo, spłacanej z opłat, pobieranych od stowarzyszonych, stowarzyszony, spłacający przedterminowo lub przenoszący do nowego okresu umorzenia pożyczkę obciążającą jego dobra, powinien zapłacić całkowitą należność z tytułu powyżej wzmiankowanych opłat od ubywającej wskutek tych czynności sumy nominalnej pożyczki za czas do ukończenia okresu amortyzacyjnego pożyczki, zaciągniętej przez Towarzystwo, lub też do czasu ukończenia okresu amortyzacyjnego spłacanej z dóbr pożyczki, jeżeli okres ten kończy się przed okresem amortyzacyjnym pożyczki, zaciągniętej przez Towarzystwo.

Za zobowiązania, zaciągnięte na mocy niniejszego artykułu, stowarzyszone dobra odpowiadają zgodnie z punktem 4 ustępu 1 i ustępem 2 art. 136 oraz z zachowaniem postanowień art. 2a niniejszego statutu“.

XIII.

Zmiany ustawy niniejszej wejdą w życie po dwóch miesiącach od dnia opublikowania ich zatwierdzenia przez właściwe władze.